

EURÓPAI PARLAMENT

2009 – 2014

Plenárisülés-dokumentum

A7-0229/2013

24.6.2013

JELENTÉS

az alapvető jogok helyzetéről: magyarországi normák és gyakorlatok (az Európai Parlament 2012. február 16-i állásfoglalása alapján)
(2012/2130(INI))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Előadó: Rui Tavares

PR_INI

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE.....	40

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

**az alapvető jogok helyzetéről: magyarországi normák és gyakorlatok (az Európai Parlament 2012. február 16-i állásfoglalása alapján)
(2012/2130(INI))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkére, amely meghatározza az Unió alapjául szolgáló értékeket,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 3., 4., 6. és 7. cikkére, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 49., 56., 114., 167. és 258. cikkére, az Európai Unió Alapjogi Chartájára, valamint az emberi jogok európai egyezményére (EJEE),
- tekintettel a közelmúltbeli magyarországi politikai fejleményekről szóló 2012. február 16-i állásfoglalására¹, amely felhívta az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságot, hogy az Európai Bizottsággal, az Európa Tanáccsal és a Velencei Bizottsággal együttműködve kísérje figyelemmel a Bizottság az állásfoglalásban foglalt ajánlások végrehajtását és a végrehajtás módját, és megállapításairól készítsen jelentést,
- tekintettel a magyar médiatörvényről szóló 2011. március 10-i állásfoglalására² és a felülvizsgált magyar Alaptörvényről szóló 2011. július 5-i állásfoglalására³,
- tekintettel „Az alapvető jogok helyzete az Európai Unióban (2009) – A Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követő hatékony végrehajtás” című, 2010. december 15-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel „az alapvető jogok helyzete az Európai Unióban (2010–2011)” című, 2011. december 12-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel „az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkéről: az Unió alapértékeinek tiszteletben tartásáról és előmozdításáról” című bizottsági közleményre (COM(2003)0606),
- tekintettel az Európai Parlamentben 2012. január 18-án tartott, a közelmúltbeli magyarországi politikai fejleményekről szóló plenáris vitán a Tanács és a Bizottság által tett nyilatkozatokra,
- tekintettel Orbán Viktor magyar miniszterelnök nyilatkozataira, aki felszólalt az Európai Parlamentben 2012. január 18-án tartott, a közelmúltbeli magyarországi politikai fejleményekről szóló plenáris vitán,

¹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0053.

² HL C 199 E, 2012.7.7., 154. o.

³ HL C 33 E, 2013.2.5., 17. o.

⁴ HL C 169 E, 2012.6.15., 49. o.

⁵ Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0500.

- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság által 2012. február 9-én tartott meghallgatásra,
- tekintettel az Európai Parlament képviselőiből álló küldöttségnek a 2012. szeptember 24–26. közötti budapesti látogatásáról készült jelentésére,
- tekintettel „az alapvető jogok helyzetéről Magyarországon: normák és gyakorlatok (az EP 2012. február 16-i állásfoglalása alapján)” című munkadokumentumokra, amelyek „Az igazságszolgáltatás függetlensége” című, 1. számú munkadokumentumot, az „Alapelvek és alapvető jogok” című, 2. számú munkadokumentumot, „A médiaszabályozás” című, 3. számú munkadokumentumot, „A demokrácia és a jogállamiság elve” című, 4. számú munkadokumentumot és „Az előadó összefoglaló észrevételei” című, 5. számú munkadokumentumot foglalják magukban, és amelyeket az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság 2012. július 10-én, 2012. szeptember 20-án, 2013. január 22-én, 2013. március 7-én, illetve 2013. április 8-án vitatott meg, továbbá tekintettel a magyar kormány ezek alapján megfogalmazott észrevételeire,
- tekintettel Magyarország új Alaptörvényére, amelyet a Magyar Köztársaság Országgyűlése 2011. április 18-án fogadott el, és amely 2012. január 1-jén lépett hatályba (a továbbiakban: az Alaptörvény), és tekintettel az Alaptörvény átmeneti rendelkezéseire, melyeket az Országgyűlés 2011. december 30-án fogadott el, és amelyek szintén 2012. január 1-jén léptek hatályba (a továbbiakban: az átmeneti rendelkezések),
- tekintettel az Alaptörvénynek a nemzetgazdasági miniszter által 2012. április 17-én előterjesztett és a Magyar Országgyűlés által 2012. június 4-én elfogadott első módosítására, amely rögzíti, hogy az átmeneti rendelkezések az Alaptörvény részét képezik,
- tekintettel az Alaptörvény 2012. szeptember 18-án egyéni képviselői indítványként előterjesztett és a Magyar Országgyűlés által 2012. október 29-én elfogadott második módosítására, amely a választói regisztráció követelményét bevezette az átmeneti rendelkezésekbe,
- tekintettel az Alaptörvény 2012. december 7-én előterjesztett és a Magyar Országgyűlés által 2012. december 21-én elfogadott harmadik módosítására, amely rögzíti, hogy a termőföld és az erdők tulajdonjogának megszerzése, valamint hasznosítása korlátait és feltételeit, valamint az integrált mezőgazdasági termelésszervezésre vonatkozó szabályokat sarkalatos törvény határozza meg,
- tekintettel az Alaptörvény 2013. február 8-án egyéni képviselői indítványként előterjesztett és a Magyar Országgyűlés által 2013. március 11-én elfogadott negyedik módosítására, amely egyéb rendelkezések mellett az Alaptörvény szövegébe építi be az átmeneti rendelkezéseket – néhány kivétellel, többek között a választási regisztrációt előíró rendelkezés kivételével –, amelyeket a Magyar Alkotmánybíróság eljárási okokból 2012. december 28-án megsemmisített (45/2012. határozat), továbbá az e dokumentum ténylegesen átmeneti jellegét biztosító további rendelkezéseket,
- tekintettel a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény

módosításáról szóló 2012. évi CXI. törvényre,

- tekintettel az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló, 2013. évi XX. törvényre,
- tekintettel a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvényre, amelyet 2011. december 30-án fogadtak el, és amely 2012. január 1-jén lépett hatályba,
- tekintettel a „Joggal a Demokráciáért” Európai Bizottsága (a Velencei Bizottság) által Magyarország új Alaptörvényéről, a magyarországi alkotmányozási folyamat során felmerült három jogi kérdéstről, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényről és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvényről, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvényről, a bíróságokról szóló, a CDL-AD(2012)001. számú vélemény elfogadása után módosított magyar sarkalatos törvényekről, valamint a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvényről készített, CDL(2011)016., CDL(2011)001., CDL-AD(2012)001., CDL-AD(2012)009., CDL-AD(2012)020., illetve CDL-AD(2012)004. számú véleményre,
- tekintettel a Velencei Bizottságnak és az EBESZ/ODIHR-nak az országgyűlési képviselők megválasztásáról szóló törvényről szóló, CDL-AD(2012)012. számú közös véleményére,
- tekintettel a magyar kormány által a Velencei Bizottságnak a CDL-AD(2012)001. számú vélemény elfogadása után módosított magyar sarkalatos törvényekről szóló véleménytervezete, az országgyűlési képviselők megválasztásáról szóló törvényről szóló közös véleménytervezete és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvényről szóló véleménytervezete alapján megfogalmazott, CDL(2012)072., CDL(2012)046., illetve CDL(2012)045. számú észrevételekre,
- tekintettel az Európa Tanács főtitkára, Thorbjørn Jagland által indított kezdeményezésekre, ideértve a 2012. április 24-én Navracsics Tibor magyar miniszterelnök-helyettesnek címzett levelében foglalt, az igazságszolgáltatásra vonatkozó ajánlásokat is,
- tekintettel Navracsics úr 2012. május 10-i és 2012. június 7-i válaszlevelére, amelyben kinyilvánítja a magyar hatóságok azon szándékát, hogy fontolóra vegyék Jagland úr ajánlásait,
- tekintettel az Európa Tanács főtitkárának, Jagland úrnak Navracsics úrhoz intézett, 2013. március 6-i levelére, amelyben aggódmánának ad hangot az Alaptörvény negyedik módosítására irányuló javaslattal kapcsolatban, és kéri a zárószavazás elhalasztását, valamint tekintettel Navracsics úr 2013. március 7-i válaszlevelére,
- tekintettel a Németország, Hollandia, Dánia és Finnország külügyminiszterei által 2013. március 6-án a Bizottság elnökéhez, Barroso José Manuel úrhoz intézett levélre, amelyben olyan mechanizmus létrehozását kérik, amely elősegíti a tagállamokban az alapvető értékek tiszteltetését,

- tekintettel a Martonyi János magyar külügyminiszter által 2013. március 8-án a többi uniós tagállam külügyminiszterének küldött levélre, amelyben kifejti a negyedik módosítás célját,
- tekintettel a Barroso úr által 2013. március 8-án Orbán Viktornak küldött, az Európai Bizottságnak az Alaptörvény negyedik módosításával kapcsolatos aggodalmairól szóló levélre, valamint Orbán úrnak a Bizottság elnökéhez intézett válaszlevelére, amelynek másolatát Herman Van Rompuy, az Európai Tanács elnöke és Martin Schulz, az Európai Parlament elnöke is megkapta,
- tekintettel Barroso elnök úr és Jagland főtitkár úr 2013. március 11-i közös nyilatkozatára, amelyben ismételten hangot adnak az Alaptörvény negyedik módosításával kapcsolatban a jogállamiság elvének tiszteletben tartása tekintetében felmerülő aggályaiknak; valamint tekintettel arra, hogy Orbán Viktor magyar miniszterelnök 2013. március 8-i, Barroso elnök úrhoz intézett levelében megerősítette a magyar kormány és a Magyar Országgyűlés teljes elkötelezettségét az európai normák és értékek mellett,
- tekintettel a Martonyi úr által Jagland úrhoz intézett 2013. március 13-i levélre, amelyben kéri, hogy a Velencei Bizottság nyilvánítson véleményt a magyar Alaptörvény negyedik módosításáról,
- tekintettel az Európai Parlamentben 2013. április 17-én tartott plenáris vitán a Tanács és a Bizottság által a magyarországi alkotmányos helyzettel kapcsolatban tett nyilatkozatokra,
- tekintettel az Európa Tanács emberi jogi biztosa, Thomas Hammarberg által 2011. december 16-án Martonyi Jánoshoz intézett levélre, amelyben aggodalmakat fogalmaz meg a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló új magyar törvénnyel kapcsolatban, valamint tekintettel Martonyi úr 2012. január 12-i válaszára,
- tekintettel az emberi jogi biztosnak a médiaszabadságra vonatkozó Európa tanácsi normák tükrében a magyar médiatörvényekről készített 2011. február 25-i, CommDH(2011)10. számú véleményére, valamint a kormányzati kommunikációért felelős államtitkár e véleményre adott 2011. május 30-i magyarázataira,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosságának (OHCHR) 2012. február 15-i és 2012. december 11-i nyilatkozataira, amelyekben arra hívja fel Magyarországot, hogy vizsgálja felül azt a szabályozást, amely lehetőséget nyújt a helyi hatóságok számára, hogy a hajléktalanságot szabálysértéssé nyilvánítsák, illetve hogy tegyen eleget az Alkotmánybíróság által a hajléktalanság büntethetőségének megszüntetéséről szóló határozatnak,
- tekintettel az OHCHR 2013. március 15-i nyilatkozataira, amelyek aggodalmakat fogalmaznak meg az Alaptörvény negyedik módosításával kapcsolatban,
- tekintettel az Európai Bizottság által Magyarországgal szemben a volt adatvédelmi biztos megbízatása megszűnésének jogszerűségével kapcsolatban indított, jelenleg az Európai Bíróság döntésére váró C-288/12 sz. ügyben folyamatban lévő kötelezettségszegési eljárásra,

- tekintettel az Európai Unió Bíróságának a magyar bírák nyugdíjkorhatárának radikális csökkentésével kapcsolatos, 2012. november 6-i ítéletére, valamint tekintettel arra, hogy ezt követően a Magyar Országgyűlés az Európai Bíróság ítélete alapján 2013. március 11-én elfogadta a 2011. évi CLXII. törvény módosításáról szóló 2013. évi XX. törvényt,
- tekintettel az Alkotmánybíróságnak a magyar bírák nyugdíjkorhatárának csökkentésével kapcsolatos, 2012. július 16-i (33/2012.) határozatára, az Alaptörvény átmeneti rendelkezéseivel kapcsolatos 2012. december 28-i (45/2012.) határozatára, a választási eljárásról szóló törvénnyel kapcsolatos 2013. január 4-i (1/2013.) határozatára, valamint a vallásszabadságról és az egyházak jogállásával kapcsolatos 2013. február 26-i (6/2013.) határozatára,
- tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése által készítendő ellenőrző jelentésre,
- tekintettel az Európai Bizottság által az Alaptörvény negyedik módosítására vonatkozóan készítendő értékelésre,
- tekintettel eljárási szabályzata 48. cikkére,
- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére (A7-0229/2013),

I. – HÁTTER ÉS FŐBB KÉRDÉSEK

Közös európai értékek

- A. mivel az Európai Unió az EUSZ 2. cikkében foglaltak szerint az emberi méltóság, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság és az emberi jogok – köztük a kisebbségekhez tartozó személyek jogai – tiszteletben tartásának értékein, az Alapjogi Chartában és az EJE-ben rögzített alapjogok és szabadságok kétségbevonhatatlan tiszteletén, valamint e jogok, szabadságok és elvek jogi értékének elismerésén alapul, amit még inkább bizonyít az EU közelgő csatlakozása az EJE-hez az EUSZ 6. cikkének (2) bekezdése alapján;
- B. mivel az EUSZ 2. cikkében rögzített közös értékek az Európai Unió területén élő személyek és különösen az uniós polgárok jogállásához kapcsolódó jogok magját képezik, függetlenül e személyek állampolgárságától és kulturális vagy vallási hovatartozásától, és mivel e személyek e jogokat csak az Európai Unió alapvető értékeinek és elveinek tiszteletben tartása esetén élvezhetik maradéktalanul,
- C. mivel az EUSZ 2. cikkében rögzített értékek politikai és jogi betartása demokratikus társadalmunk elengedhetetlen alapköve, és ezért valamennyi uniós intézménynek és a tagállamoknak is egyértelműen és félreérthetetlenül el kell kötelezniük magukat ezen értékek mellett;
- D. mivel e közös értékek tiszteletben tartása és előmozdítása nemcsak lényeges eleme az Európai Unió identitásának, hanem az EUSZ 3. cikkének (1) és (5) bekezdéséből eredő kifejezett kötelezettség, és ennél fogva elengedhetetlen feltétel is az uniós tagállammá

válást, valamint a tagsággal járó előjogok maradéktalan fenntartását illetően;

- E. mivel a koppenhágai kritériumok értelmében a tagjelölt országokra vonatkozó kötelezettségek az EUSZ 2. cikkének, valamint a lojális együttműködés elvének megfelelően a tagállamokra az EU-hoz való csatlakozásukat követően is alkalmazandók, és mivel ezért valamennyi tagállamról rendszeres értékelést kell készíteni annak ellenőrzése céljából, hogy továbbra is tiszteletben tartják-e az Unió közös értékeit;
- F. mivel az EUSZ 6. cikkének (3) bekezdése hangsúlyozza, hogy az alapvető jogok, ahogyan azokat az EJEE biztosítja, és ahogyan azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból erednek, az uniós jogrend részét képezik mint annak általános elvei, és mivel e jogok az európai demokratikus államok közös örökségének és értékének minősülnek;
- G. mivel a Charta a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése nyomán és az EUSZ 6. cikke értelmében a Szerződésekkel megegyező jogi erővel bír, és így az értékeket és elveket kézzelfogható és érvényesíthető jogokká alakítja át;
- H. mivel az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése meghatározott eljárás keretében hatáskört biztosít az uniós intézmények számára annak vizsgálatára, hogy fennáll-e a 2. cikkben említett közös értékek valamely tagállam általi súlyos megsértésének egyértelmű veszélye, továbbá arra, hogy a jogsértések megelőzése és megszüntetése érdekében az érintett országgal felvegyék a politikai kapcsolatot; mivel mielőtt ilyen megállapítást tenne, a Tanács ugyanezen eljárásnak megfelelően meghallgatja a kérdéses tagállamot;
- I. mivel az EUSZ 2. cikkének hatályát a Charta 51. cikkének (1) bekezdésében foglalt korlátozás nem szűkíti, mivel továbbá az EUSZ 7. cikkének hatálya nem korlátozódik az uniós jog hatálya alá tartozó politikai területekre, és mivel következésképpen az Unió a tagállamok hatáskörébe tartozó területeken is eljárhat a közös értékek megsértése vagy azok megsértésének egyértelmű veszélye esetén;
- J. mivel a lojális együttműködésnek az EUSZ 4. cikke (3) bekezdésében meghatározott elve értelmében a tagállamok segítik az Uniót feladatainak teljesítésében, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek megvalósítását, ideértve az Unió közös értékeinek tiszteletben tartására és előmozdítására irányuló célkitűzést is;
- K. mivel az Unió közös értékei együtt járnak az EU sokféleség melletti elkötelezettségével, azaz az Unió azon kötelezettségével, hogy – amint azt az EUSZ 4. cikkének (2) bekezdése kimondja – tiszteletben tartja „a tagállamoknak a Szerződések előtti egyenlőségét, valamint nemzeti identitását, amely elválaszthatatlan része azok alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésének”; mivel az EUSZ 2. cikkében említett alapvető európai értékek a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból erednek, ennél fogva nem lehet rájuk az EUSZ 4. cikkében rögzített kötelezettséggel szemben hivatkozni, mégis azt az alapvető keretet jelentik, amelyen belül a tagállamok megőrizhetik és továbbfejleszthetik saját nemzeti identitásukat;
- L. mivel a Szerződések keretében a „nemzeti identitások” (EUSZ 4. cikk (2) bekezdés) és „a tagállamok különböző jogrendszerei és hagyományai” (EUMSZ 67. cikk) tiszteletben

tartása elválaszthatatlanul összekapcsolódik a lojális együttműködés (EUSZ 4. cikk (3) bekezdés), a kölcsönös elismerés (EUMSZ 81. és 82. cikk) és ekképpen a kölcsönös bizalom elveivel, valamint a kulturális és nyelvi sokszínűség tiszteletben tartásával (az EUSZ 3. cikkének (3) bekezdése);

- M. mivel a közös európai elvektől és értékektől való eltérés vagy azok megsértése nem igazolható a nemzeti hagyományokkal, sem pedig e nemzeti identitás kifejezésével, amennyiben ezen eltérés azon elvek és értékek – például a demokratikus értékek, a jogállamiság vagy a kölcsönös elismerés elvének – sérülésével jár, amelyek az európai integráció lényegét jelentik, ennél fogva pedig az EUSZ 4. cikkének (2) bekezdésére való hivatkozás csak annyiban alkalmazható, amennyiben a tagállamok tiszteletben tartják az EUSZ 2. cikkében rögzített értékeket;
- N. mivel az Unió azon célját, hogy – az EUSZ 3. cikkének (4) bekezdésében rögzítettek szerint – a világ többi részéhez fűződő kapcsolataiban védelmezze és érvényre juttassa értékeit, még jobban megerősíti az a kifejezett kötelezettség, hogy az Unió nemzetközi szintű fellépésének azon elvekre kell épülnie, amelyek létrehozását, fejlődését és bővítését vezérelték: ezek az alapelvek a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és alapvető szabadságok egyetemes és oszthatatlan volta (EUSZ 21. cikk (1) bekezdés);
- O. mivel ezért nemcsak a tagállamok és az Unió nemzetközi szintű hitelessége, hanem az Unió belső fellépéseinek célkitűzései is sérülnének, ha a tagállamok nem lennének képesek vagy hajlandók betartani a magukra nézve szerződésben kötelezőnek elfogadott normákat;
- P. mivel ugyanezen alapvető értékek tagállamok általi tiszteletben tartása elengedhetetlen feltétele a kölcsönös bizalom és következésképpen a kölcsönös elismerés megfelelő működése biztosításának is, amely a belső piac, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai térség létrehozásának és fejlődésének lényege, és mivel ezért a közös értékek megsértésére vagy gyengítésére irányuló bármely kísérlet káros hatást gyakorol a gazdasági, szociális és politikai integrációt célzó európai folyamat egészére;
- Q. mivel az EUSZ 2. cikkében meghatározott, a Szerződések és az Alapjogi Charta preambulumban rögzített, továbbá az EJE preambulumban és az Európa Tanács alapszabályában említett közös értékek a hatalom független intézmények közötti megosztását írják elő, amely a fékek és ellensúlyok megfelelően működő rendszerén alapul, és mivel ezen alapelvek alapvető elemei többek között: a jogszerűség tiszteletben tartása, ideértve az átlátható, számon kérhető és demokratikus jogalkotási folyamatot is; a jogbiztonság; a szabad választásokon és az ellenzék jogainak tiszteletben tartásán alapuló képviselői demokrácia szilárd rendszere; a jogszabályok alkotmánnyal való összeegyeztethetőségének hatékony ellenőrzése; a hatékony, átlátható, részvételen alapuló és elszámoltatható kormány és közigazgatás; a független és pártatlan igazságszolgáltatás; a független média; valamint az alapvető jogok tiszteletben tartása;
- R. mivel az Európai Bizottság az EUSZ 17. cikke értelmében gondoskodik a Szerződések alkalmazásáról, és az Európai Unió Bíróságának ellenőrzése mellett felügyeli az Európai Unió jogának alkalmazását;

Magyarországi reformok

- S. mivel Magyarország volt az első volt kommunista ország, amely csatlakozott az EJE-hez, és az Unió tagállamaként 2007. december 17-én elsőként ratifikálta a Lisszaboni Szerződést, és mivel Magyarország 2003-ban és 2004-ben tevékeny szerepet vállalt a Konvent és a kormányközi konferencia munkájában, többek között az EUSZ 2. cikkének megszövegezésében, és élére állt annak a kezdeményezésnek, amelynek eredményeképpen beillesztették a kisebbségekhez tartozó személyek jogait is;
- T. mivel Magyarország sok száz éves történelmében a különböző nemzetiségek és népcsoportok békés egymás mellett élése pozitív hatást gyakorolt a nemzet kulturális gazdagságára és jólétére, és mivel Magyarországot e hagyomány továbbvitelére és mindazon törekvések határozott elfojtására kell felhívni, amelyek az egyes csoportokkal szemben hátrányosan megkülönböztetőek lehetnek;
- U. mivel Magyarország a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának és egyéb olyan nemzetközi szerződéseknek is részes fele, amelyek értelmében köteles tiszteletben tartani és érvényesíteni a nemzetközi demokratikus elveket;
- V. mivel a 2010-ben Magyarországon tartott általános választásokon a jelenleg kormányzó többség a parlamenti helyek több mint kétharmadát szerezte meg, így lehetővé vált számára, hogy gyors ütemű jogalkotási tevékenységet kezdeményezzen az ország alkotmányos rendje egészének átforgalmazása céljából (a volt alkotmányt tizenkétszer, az Alaptörvényt pedig eddig négyszer módosították), és ezáltal lényegesen megváltoztassa az intézményi és jogi keretet, valamint nemcsak a közélet, hanem a magánélet számos alapvető vonatkozását is;
- W. mivel az Európai Unió minden tagállama teljesen szabadon felülvizsgálhatja alkotmányát, és mivel a demokratikus hatalomváltás lényege éppen az, hogy lehetővé teszi egy új kormány számára, hogy a nép akaratát, a saját értékeit és politikai meggyőződését tükröző jogszabályokat fogadtasson el, azon kereteken belül, melyeket a demokrácia és jogállamiság Európai Unióban elfogadott értékeinek és elveinek tiszteletben tartása megkövetel; mivel az alkotmány módosítását a rendes jogalkotáshoz képest minden tagállamban egyedi alkotmányos eljárások – az adott nemzeti eljárások szerint minősített többség, kiegészítő döntéshozatali eljárások, időbeli halasztások és népszavazások – nehezítik;
- X. mivel az európai demokratikus hagyományok története azt mutatja, hogy egy alkotmány átalakításához a legnagyobb körültekintésre és azon eljárások és garanciák megfelelő figyelembevételére van szükség, amelyek célja többek között a jogállamiság, a hatalommegosztás és a jogszabályi hierarchia megőrzése – hiszen az alkotmány az ország legmagasabb szintű jogi normája;
- Y. mivel az új magyar kormány által rendkívül rövid idő alatt végrehajtott átfogó és rendszerszerű alkotmányos és intézményi reformok példa nélkül állnak, ami megmagyarázza, hogy számos európai intézmény és szervezet (az Európai Unió, az Európa Tanács, az EBESZ) miért látta szükségesnek néhány reform hatásának értékelését; mivel a tagállamokkal szembeni bánásmód tekintetében nem szabad kettős mércét alkalmazni, vagyis meg kell vizsgálni a helyzetet más tagállamokban is, érvényesítve a

tagállamok Szerződés előtti egyenlőségének elvét;

Z. mivel a demokratikus értékek fent említett közössége keretében a nyitottságon, a befogadáson, a szolidaritáson és a kölcsönös tiszteleten alapuló párbeszédre van szükség az európai intézmények és a magyar hatóságok között;

AA.mivel az Európai Bizottságnak a közösségi jog alkalmazásának felügyeletére vonatkozó megbízatása keretében a legnagyobb felkészültséggel és körültekintéssel, haladéktalanul és nagyon gyorsan kell fellépnie – tiszteletben tartva a függetlenséget – minden olyan esetben, amikor felmerül az uniós értékek valamely tagállam általi súlyos megsértésének lehetősége;

Az Alaptörvény és annak átmeneti rendelkezései

AB.mivel Magyarország Alaptörvényét rövid időn belül, a javaslat (T/2627) Országgyűlés elé terjesztésétől számított 35 naptári nap alatt fogadták el (2011. április 18-án, kizárólag a kormánykoalíció képviselőinek szavazatával, a kormánykoalícióhoz tartozó személyek által megfogalmazott tervezet alapján), ezáltal korlátozva azt a lehetőséget, hogy az ellenzéki pártok és a civil társadalom mélyreható és lényegi vitát folytathasson a tervezett szövegről;

AC.mivel az Alaptörvénynek a 2011. március 14-én az Országgyűlés elé terjesztett tervezete nem a kifejezetten az új Alaptörvény megszövegezése céljából felállított eseti parlamenti bizottságban lefolytatott megbeszélések alapján kidolgozott dokumentum volt, hanem a FIDESZ-KDNP koalíció megválasztott képviselői által kidolgozott szöveg, ami tovább fokozta az ellenzékkel folytatott konzultáció hiányát;

AD.mivel az alkotmányozásról tartott nemzeti konzultáció igen konkrét témákra vonatkozó 12 kérdésből állt, amelyeket a kormánypárt fogalmazott meg oly módon, hogy azok magától értetődő válaszokat sugallhattak, és mivel a konzultáció nem tartalmazta az Alaptörvény tervezett szövegét;

AE.mivel az alapvető jogok magyar biztosának beadványa alapján az Alkotmánybíróság 2012. december 28-án megsemmisítette (45/2012. határozat) az átmeneti rendelkezések több mint kétharmadát, mivel azok nem voltak átmeneti jellegűek;

AF.mivel az Alaptörvény 2013. március 11-én elfogadott negyedik módosítása beépíti az Alaptörvény szövegébe a Magyar Alkotmánybíróság által megsemmisített átmeneti rendelkezések többségét, csakúgy mint egyéb, korábban már alkotmányellenesnek minősített rendelkezéseket;

A sarkalatos törvények széles körű alkalmazása

AG.mivel az Alaptörvény 26 olyan témakört tartalmaz, amelyet sarkalatos (vagyis kétharmados többséget igénylő) törvények útján kell szabályozni, és ezek a témakörök lefedik a Magyarország intézményi rendszerével, az alapvető jogokkal és a társadalom alapvető kérdéseivel kapcsolatos szempontok széles spektrumát;

AH.mivel az Alaptörvény elfogadása óta az Országgyűlés 49 sarkalatos törvényt¹ fogadott el (másfél év alatt);

AI. mivel számos olyan kérdést is sarkalatos törvények szabályoznak, amelyek általában a jogalkotó rendes döntéshozatali eljárása alá tartoznak, ilyenek például a családjog bizonyos szempontjai, illetve az adó- és nyugdíjrendszer;

A gyorsított jogalkotási eljárások, az egyéni képviselői indítványok gyakorlata, a parlamenti vita

AJ. mivel fontos jogszabályokat, köztük az Alaptörvényt, annak második és negyedik módosítását, az Alaptörvény átmeneti rendelkezéseit és több sarkalatos törvényt is egyéni képviselői indítványként fogadtak el, vagyis nem vonatkoztak rájuk a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételtől szóló 2010. évi CXXXI. törvényben és az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról szóló 24/2011 (VIII. 9.) közigazgatási és igazságügyi miniszteri rendeletben meghatározott szabályok, aminek következtében az ilyen „akadálytalanított” eljárásban elfogadott jogszabályokról csak korlátozott nyilvános vita alakulhatott ki;

AK.mivel igen rövid időn belül jelentős számú sarkalatos törvényt fogadtak el, köztük a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényt, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvényt, a vallásszabadságról szóló törvényt, valamint a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvényt, és ez elkerülhetetlenül korlátozta az ellenzéki pártokkal és a civil társadalommal, köztük adott esetben munkáltatói szervezetekkel, szakszervezetekkel és érdekcsoportokkal folytatott megfelelő konzultáció lehetőségét;

AL. mivel az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény a házelnököt kiterjedt mérlegelési hatáskörrel ruházta fel a képviselők felszólalási szabadságának korlátozására;

A fékek és ellensúlyok gyengülése: Alkotmánybíróság, Országgyűlés, Adatvédelmi Hatóság

AM.mivel az Alaptörvényben az Alkotmánybíróság előtti alkotmányos panasz két új formáját is bevezették, miközben az utólagos normakontrollra irányuló, Alkotmánybíróság előtti „*actio popularis*” intézményét eltörölték;

AN.mivel az Alaptörvény értelmében jelentősen szűkült az Alkotmánybíróság hatásköre a költségvetési vonatkozású törvények tartalmi szempontú, utólagos alkotmányossági vizsgálata tekintetében, amely immár csak tételesen meghatározott jogok megsértésére terjed ki, vagyis egyéb alapvető jogok, például a tulajdonhoz való jog, a tisztességes eljáráshoz való jog és a megkülönböztetésmentességhez való jog megsértése esetén nem lehetséges az alkotmányosság felülvizsgálata;

AO.mivel az Alaptörvény negyedik módosítása nem változtatta meg az Alkotmánybíróság azon meglévő jogát, hogy eljárási szempontból vizsgálja az Alaptörvény módosításait, és mivel a módosítás értelmében az Alkotmánybíróság a jövőben nem vizsgálhatja tartalmi

¹ Ezek közé tartoznak olyan sarkalatos törvények, amelyeknek valamennyi rendelkezése kétharmados többséget igényel, olyan sarkalatos törvények, amelyeknek bizonyos rendelkezéseit egyszerű többséggel kell elfogadni, valamint olyan törvények is, amelyeknek bizonyos rendelkezései a jelen lévő képviselők kétharmados többségét igénylik.

szempontból az alkotmánymódosításokat;

AP.mivel az Alkotmánybíróság a fent említett 45/2012. határozatában megállapította, hogy „az alkotmányos legalitásnak nemcsak eljárásjogi, formai, közjogi érvényességi, de tartalmi követelményei is vannak. A demokratikus jogállam alkotmányossági kritériumai, egyben nemzetközi egyezményekben foglalt, a demokratikus jogállami közösségek által elismert és elfogadott alkotmányos értékek, alapelvek és alapvető demokratikus szabadságjogok, illetve az ezekkel részben egybeeső úgynevezett *ius cogens*. Adott esetben az Alkotmánybíróság a demokratikus jogállam alkotmányos tartalmi követelményeinek, garanciáinak és értékeinek a töretlen érvényesülését, alkotmányba foglalását is vizsgálhatja.” (a határozat IV.7. pontja.);

AQ.mivel az Alaptörvény negyedik módosítása kimondja, hogy az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott alkotmánybírósági határozatok hatályukat veszítik, és ezzel kifejezetten ellentmond az Alkotmánybíróság 22/2012. sz. határozatának, amelyben az AB megállapította, hogy az alapvető jogok, az emberi jogok és szabadságok, valamint az Alaptörvény által lényegesen nem módosított alkotmányos intézmények tekintetében tett megállapításai továbbra is érvényesek; mivel a negyedik módosítás visszahelyez az Alaptörvény szövegébe bizonyos, az Alkotmánybíróság által korábban alkotmányellenesnek minősített rendelkezéseket;

AR.mivel egy korlátozott demokratikus felhatalmazással bíró, nem parlamenti testület, a Költségvetési Tanács az általános költségvetés feletti vétőjogot kapott, ezáltal korlátozva a demokratikusan megválasztott törvényhozás mozgásterét, és lehetőséget adva a köztársasági elnöknek az Országgyűlés feloszlatására;

AS.mivel az információszabadságról szóló, 2011 júliusában elfogadott törvény megszüntette az adatvédelmi biztos intézményét, idő előtt megszüntetve annak hatéves megbízatását és átadva hatásköreit az újonnan létrehozott Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnak; mivel e változtatásokat az Európai Unió Bírósága jelenleg vizsgálja;

AT.mivel a Bizottság 2012. június 8-án kötelezettségszegési eljárást indított Magyarországgal szemben arra hivatkozva, hogy Magyarország nem tett eleget a 95/46/EK irányelvből eredő kötelezettségeinek azáltal, hogy megbízatásának lejárta előtt elmozdította tisztségéből az adatvédelmi biztost, és így veszélyeztette e tisztség függetlenségét;

Az igazságszolgáltatás függetlensége

AU.mivel az Alaptörvény és átmeneti rendelkezései értelmében a (Kúriának átnevezett) Legfelsőbb Bíróság volt elnökének hatéves megbízatása két év elteltével, idő előtt megszűnt;

AV.mivel 2012. július 2-án a Magyar Országgyűlés módosította az igazságszolgáltatásról szóló sarkalatos törvényeket (a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényt, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvényt), részben eleget téve a Velencei Bizottság ajánlásainak;

AW.mivel az Alaptörvény nem szabályozza az igazságszolgáltatás függetlenségének főbb garanciáit, így például az elmozdíthatatlanságot, a garantált hivatali időt, az irányító

testületek szerkezetét és összetételét, hanem ezekről – az igazságszolgáltatás szervezetére és igazgatására vonatkozó részletes szabályokkal egyetemben – módosított sarkalatos törvények rendelkeznek;

AX.mivel az Alaptörvény nem rögzíti sem az Alkotmánybíróság függetlenségét, sem az igazságszolgáltatás igazgatásának függetlenségét;

AY.mivel az igazságszolgáltatásról szóló sarkalatos törvények azon módosítása, amelynek értelmében az Országos Bírósági Hivatal elnöke az ügyek ésszerű időn belül való elbírálása érdekében jogosult ügyeket az eljáró bíróságról más bíróságra áthelyezni, nem határozza meg az áthelyezendő ügyek kiválasztásának objektív, normatív kritériumait;

AZ.mivel az Alaptörvény, annak átmeneti rendelkezései, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. sarkalatos törvény hatálybalépése óta a bírák kötelező nyugdíjkorhatára 70-ről 62 évre csökkent;

BA.mivel az Európai Unió Bíróságának 2012. november 6-i határozata kimondja, hogy a magyar bírák, ügyészek és közjegyzők nyugdíjkorhatárának 70-ről 62 évre való radikális csökkentése életkoron alapuló, nem igazolható megkülönböztetésnek minősül, és mivel magyar bírák két csoportja 2012. június 20-án kérelemmel fordult az Emberi Jogok Európai Bíróságához, kérve annak megállapítását, hogy a bírák nyugdíjkorhatárának csökkentéséről szóló magyar jogszabályok sértik az emberi jogok európai egyezményét;

BB.mivel a Magyar Országgyűlés 2013. március 11-én elfogadta a felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló 2013. évi XX. törvényt annak érdekében, hogy részben megfeleljen az Alkotmánybíróság 2012. július 16-i, valamint az Európai Unió Bírósága 2012. november 6-i határozatának;

A választási reform

BC.mivel az Országgyűlés kormánytöbbsége egyoldalúan alakította át a választási rendszert, anélkül, hogy törekedett volna az ellenzékkel való konszenzusra;

BD.mivel a közelmúltbeli választási reform keretében a Magyar Országgyűlés 2012. november 26-án, egyéni képviselői indítvány alapján elfogadta a választási eljárásról szóló törvényt, amelynek célja az volt, hogy a korábbi, valamennyi magyarországi lakóhellyel rendelkező állampolgárra kiterjedő automatikus választói regisztráció helyett az egyéni szavazati jog gyakorlásának feltételeként önkéntes regisztráció lépjen életbe;

BE.mivel az Alaptörvény választói regisztrációt rögzítő második módosítását egyéni képviselői indítvány formájában nyújtották be 2012. szeptember 18-án, vagyis ugyanazon a napon, amelyen a választási eljárásról szóló törvénytervezetet is, majd 2012. október 29-én fogadták el;

BF.mivel a Velencei Bizottság és az EBESZ/ODIHR 2012. június 15–16-án közös véleményt készített az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényről;

BG.mivel a köztársasági elnök 2012. december 6-i beadványa nyomán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a regisztráció előírása a magyarországi lakhellyel rendelkezők

választójogának indokolatlan korlátozásának minősül, és ezért alkotmányellenes;

BH. mivel az Alkotmánybíróság 2013. január 4-i határozata indokoltnak tartotta ugyan a külföldön élő állampolgárok választói regisztrációját, azonban kimondta azt is, hogy a Magyarországon élő, de lakcímmel nem rendelkező szavazópolgárok személyes regisztrációjára vonatkozó lehetőség kizárása diszkriminatív, valamint hogy aránytalan mértékben korlátozzák a véleménynyilvánítás és a sajtó szabadságát azok a rendelkezések, amelyek a politikai hirdetések közzétételét a kampányidőszakban kizárólag a közszolgálati médiaszolgáltatók számára engedélyezik, illetve azok a szabályok, amelyek a kampányidőszak utolsó hat napján megtiltják a közvélemény-kutatási eredmények nyilvánosságra hozatalát;

A médiaszabályozás

BI. mivel az Európai Unió a demokrácia és a jogállamiság értékein alapul, és ennek megfelelően garantálja és előmozdítja a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságát, amelyet az Európai Unió Alapjogi Chartájának 11. cikke és az EJEE 10. cikke is rögzít, és mivel ezek a jogok kiterjednek a szabad véleménynyilvánításra, valamint a közhatóságok ellenőrzése, beavatkozása és nyomásgyakorlása nélküli tájékozódásra és tájékoztatásra;

BJ. mivel az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint az EJEE 10. cikke alapján a tagállamok tevőleges kötelezettsége a média pluralizmusának garantálása, és mivel az egyezmény rendelkezései megegyeznek a Charta 11. cikkében szereplő rendelkezésekkel, amelyek a közösségi vívmányok részét képezik;

BK. mivel független és plurális médián alapuló önálló és erőteljes közvéleményre van szükség a civil társadalom kollektív szabadságainak (például a gyülekezéshez és az egyesüléshez való jog) és az egyéni szabadságok (például a szabad véleménynyilvánításhoz és tájékozódáshoz való jog) érvényesüléséhez, és mivel az újságírók számára biztosítani kell a tulajdonosok, a vezetők és a kormány nyomásgyakorlásától, illetve a pénzügyi fenyegetésektől mentes tevékenység lehetőségét;

BL. mivel az Európa Tanács és az EBESZ a média szabadságával, pluralizmusával és koncentrációjával kapcsolatos nyilatkozatok, állásfoglalások, ajánlások, vélemények és jelentések útján fontos páneurópai minimális normarendszert alakított ki e téren;

BM. mivel a tagállamok kötelesek folyamatosan előmozdítani és védelmezni a véleménynyilvánítás, a szólás, a tájékozódás és a tömegtájékoztatás szabadságát, és mivel e szabadságok valamely tagállamban történő súlyos veszélyeztetése vagy megsértése esetén az Unió a Szerződésben és a Chartában rögzített hatáskörei alapján köteles megfelelő időben és hatékonyan fellépni a demokratikus és plurális európai rend, valamint az alapvető szabadságok védelme érdekében;

BN. mivel az Európai Parlament több alkalommal is hangot adott aggodalmának a média szabadságát, pluralizmusát és koncentrációját illetően az EU-ban és tagállamaiban kialakult helyzet miatt;

BO. mivel a magyar médiaszabályozás több rendelkezésével kapcsolatosan bírálatok hangzottak el az Európai Parlament, az Európai Bizottság, az EBESZ médiaszabadsággal

foglalkozó képviselője, az Európa Tanács emberi jogi biztosa, az Európa Tanács főtitkára, az ENSZ vélemény- és szólásszabadsághoz való joggal foglalkozó különmegbízottja, számos nemzetközi és nemzeti újságírói szervezet, szerkesztő és kiadó, az emberi jogok és a polgári szabadságok terén aktív civil társadalmi szervezet, valamint EU-tagállamok részéről;

BP.mivel bírálatok hangzottak el elsősorban a következőkkel kapcsolatosan: a jogszabály egyéni képviselői beadvány alapján történő elfogadásának módja; a médiafelügyelet jelentősen hierarchizált struktúrája; a szabályozó hatóság elnökének vezetői hatásköre; a hatóság függetlenségét biztosító rendelkezések hiánya; a hatóság kiterjedt felügyeleti és szankcionálási hatásköre; egyes rendelkezéseknek a programkészítés tartalmi szempontjaira gyakorolt számottevő hatása; a médiaszpecifikus szabályozás hiánya; az engedélykérelmezési folyamat átláthatóságának hiánya; a normák homályos meghatározása, ami önkényes alkalmazási és végrehajtási gyakorlatokhoz vezethet;

BQ.mivel a magyar médiatörvényről szóló, 2011. március 10-i állásfoglalásában az Európai Parlament hangsúlyozta, hogy a magyar médiatörvény alkalmazását sürgősen fel kellene függeszteni, és a Bizottság, az EBESZ és az Európa Tanács megjegyzései és javaslatai alapján felül kellene vizsgálni, továbbá sürgette a Bizottságot, hogy továbbra is szorosan kövesse nyomon és értékelje, hogy a módosított magyar médiatörvény megfelel-e az európai jogszabályoknak, különösen az Alapjogi Chartának;

BR.mivel az Európa Tanács emberi jogi biztosa szerint módosítani kell a szabályozás mediaszabadságot korlátozó rendelkezéseit, például annak előírását, hogy mely információkat és tudósításokat kell valamennyi mediaszolgáltatónak kötelezően leközlölnie, a médiára kiszabható szankciókat, a nyilvántartásba vételi követelmények formájában jelentkező, a sajtószabadságot akadályozó előzetes korlátokat, valamint az újságírói források védelmét, mivel továbbá a biztos a média függetlensége és pluralizmusa kapcsán kifejezte, hogy orvosolni kell a pluralizmus alkotmányos garanciáinak gyengülését, a mediaszabályozó testületek függetlenségének hiányát, a közszolgálati műsorszórás függetlenségét garantáló rendelkezések hiányát, valamint a Médiatanács határozatait által érintett mediaszereplők tényleges hazai jogorvoslati lehetőségeinek hiányát is;

BS.mivel a Bizottság aggályainak adott hangot a magyar médiatörvénynek az audiovizuális mediaszolgáltatásokról szóló irányelvnek és általában a közösségi vívmányoknak való megfelelésével kapcsolatosan, nevezetesen a valamennyi audiovizuális mediaszolgáltatóra alkalmazandó kiegyensúlyozott tájékoztatásra vonatkozó kötelezettség vonatkozásában, továbbá tájékoztatást kért arról is, hogy a médiatörvény megfelel-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 11. cikkében lefektetett arányossági elvnek és a véleménynyilvánítás és a tájékozódás alapvető szabadsága elvének, a származási ország alapelvének, illetve a regisztrációs követelményeknek, és mivel 2011 márciusában, a Bizottsággal folytatott tárgyalásokat követően a Magyar Országgyűlés módosította a törvényt annak érdekében, hogy rendezze a Bizottság által felvetett kérdéseket;

BT.mivel az EBESZ komoly fenntartásokat fogalmazott meg a magyar szabályozás tárgyi és területi hatályát, a Médiahatóság és a Médiatanács politikai szempontból homogén összetételét, a kiszabható szankciók aránytalanságát, a Médiahatóság határozata elleni

bíróági jogorvoslat esetén a szankció felfüggesztését eredményező automatikus eljárás hiányát, az újságírói források titkosságának megsértését és a családi értékek védelmét illetően;

BU.mivel az EBESZ ajánlásai¹ tartalmazták a kiegyensúlyozott tájékoztatásra irányuló jogi követelmény és egyéb tartalmi megkötések törlését a törvény szövegéből, a szerkesztői függetlenség biztosítását, annak biztosítását, hogy a különböző – nyomtatott, műsorszóró és internetes – médiákra eltérő szabályozás vonatkozzon, a túlzottnak vélt nyilvántartásba vételi követelmények eltörlését, a szabályozó testület függetlenségének és hozzáértésének biztosítását, az objektivitás és a pluralizmus biztosítását a médiaágazatot irányító testületek felállításának folyamatában, annak biztosítását, hogy a nyomtatott sajtó ne tartozzon a szabályozó testület hatásköre alá, valamint az önszabályozás hatékony előmozdítását;

BV.mivel annak ellenére, hogy a törvényt 2011-ben, az Európai Bizottsággal folytatott tárgyalásokat követően, illetve 2012 májusában, az Alkotmánybíróság 2011. decemberi – több, a nyomtatott sajtó tartalmi szabályozását, az újságírói források védelmét, az adatszolgáltatási kötelezettséget és a média- és hírközlési biztos intézményét érintő rendelkezést alkotmányellenesnek minősítő – határozata nyomán módosították, az EBESZ médiaszabadsággal foglalkozó képviselője kifogásolta, hogy számos módosítást rövid határidővel és az érintett felekkel való konzultáció nélkül vezettek be és fogadtak el, a jogszabályok alapvető elemein – nevezetesen a Médiahatóság és a Médiatanács elnökének és tagjainak kinevezésén, a műsorszóró médiában megjelenő tartalmak feletti hatáskörén, a magas bírságok kiszabásán, a közszolgálati műsorszolgáltatók pénzügyi és szerkesztői függetlenségét szolgáló biztosítékok hiányán – pedig nem javítottak;

BW.mivel annak ellenére, hogy üdvözölte a médiaszabályozás 2011 márciusában elfogadott módosításait, az ENSZ vélemény- és szólásszabadsághoz való joggal foglalkozó külömbégbizottja azt is kiemelte, hogy megoldást kell találni a médiatartalom szabályozását, a Médiahatóság függetlenségét és elfogulatlanságát nem kellő mértékben biztosító garanciákat, a túlzott mértékű bírságokat és egyéb adminisztratív szankciókat, a médiatörvény valamennyi médiatípusra való alkalmazhatóságát (ideértve a nyomtatott sajtót és az internetet is), a nyilvántartásba vételi követelményeket és az újságírói források kielégítő védelmének hiányát érintő, továbbra is fennálló problémákra;

BX.mivel az Európa Tanács szakértői elemzése² szerint (amely azt vizsgálta, hogy a médiatörvény a 2012-ben javasolt módosításokkal megfelel-e a média és a véleménynyilvánítás szabadsága terén irányadó Európa tanácsi dokumentumoknak) a nyilvántartásba vételre és átláthatóságra, a tartalomszabályozásra, a hírközlési kötelezettségekre, az információforrások védelmére, a közszolgálati médiára és a szabályozó testületekre vonatkozó egyes rendelkezéseket alaposan felül kell vizsgálni, egyértelműbbé kell tenni, illetve bizonyos esetekben hatályon kívül kell helyezni;

¹ A magyar kormány 2011. február 28-án küldött jogi elemzés: 2011 <http://www.osce.org/fom/75990>
Lásd még a 2010. szeptemberi elemzést és értékelést: <http://www.osce.org/fom/71218>

² Az Európa Tanács szakértőinek szakvéleménye a magyar médiatörvényekről: a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvényről és a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvényről, 2012. május 11.

BY. mivel az EU-val és az Európa Tanács főtítkárával levélben és szakértői megbeszélések keretében folytatott párbeszédet követően 2013 februárjában további törvénymódosításokat terjesztettek be a médiaszabályozó testületek függetlenségének megszilárdítása és garantálása érdekében, például a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság és a Médiatanács elnökének kinevezési és megválasztási feltételeivel kapcsolatos szabályokat, valamint a kinevezési eljárást, a kinevező személyét és az ismételt kinevezést illetően;

BZ. mivel a magyar hatóságok kinyilvánították azon szándékukat, hogy felülvizsgálják a választási kampányok idején a politikai hirdetésekre vonatkozó korlátozásokat; mivel a magyar kormány jelenleg tárgyalásokat folytat az Európai Bizottsággal a politikai hirdetések kérdéséről; mivel az Alaptörvény negyedik módosítása ennek ellenére széles körű és esetlegesen homályos tilalmat vezet be az egyes csoportok – köztük a magyar nemzet – méltóságának megsértését célzó beszédre, amely tilalom felhasználható a véleménynyilvánítás szabadságába való önkényes beavatkozásra, és visszafogó hatása lehet az újságírókra, de a művészekre és másokra is;

CA. mivel a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság és a Médiatanács mindeddig nem készített értékelést arról, hogy a jogszabályok milyen hatást gyakorolnak az újságírás minőségére, a szerkesztői szabadságra és az újságírók munkafeltételeire;

A kisebbségekhez tartozó személyek jogainak tiszteletben tartása

CB. mivel a kisebbségekhez tartozó személyek jogainak tiszteletben tartását az EUSZ 2. cikkében említett értékek között kifejezetten elismerik, és mivel az Unió elkötelezi magát ezen értékek előmozdítása, valamint a társadalmi kirekesztés, a rasszizmus, az antiszemitizmus és a megkülönböztetés elleni küzdelem mellett;

CC. mivel a megkülönböztetésmentesség a Charta 21. cikkében is rögzített alapvető jognak minősül;

CD. mivel a tagállamok annak biztosítására vonatkozó felelőssége, hogy etnikai hovatartozásától és hitétől függetlenül minden személy alapvető jogait tiszteletben tartsák, a közigazgatás valamennyi szintjére és a bűnüldöző hatóságokra is kiterjed, és egyúttal magában foglalja a tolerancia aktív elősegítését, valamint egyes jelenségek – például a rasszista erőszak és az antiszemita és romaellenes gyűlöletbeszéd – határozott elítélését is, különösen amikor az hivatalos vagy nyilvános fórumokon, többek között a Magyar Országgyűlésben jut kifejezésre;

CE. mivel a rendvédelmi hatóságok nem léptek fel a rasszista indítékú bűncselekményekkel szemben¹, ami a rendőrséggel szembeni bizalmatlanság kialakulásához vezetett;

CF. mivel megjegyzendő, hogy a Magyar Országgyűlés büntetőjogi és polgári jogi jogszabályokat fogadott el a rasszista gyűlöletkeltés és a gyűlöletbeszéd leküzdése érdekében;

¹ A rasszizmus, a faji megkülönböztetés, az idegengyűlölet és az ezekhez kapcsolódó intolerancia jelenkori formáival foglalkozó ENSZ-különmegbízott jelentése (A/HRC/20/33/Add. 1)

CG.mivel bár a roma és a zsidó közösségek tagjaival szembeni intolerancia nemcsak Magyarországhoz köthető probléma, és más tagállamoknak is szembe kell nézniük ugyanezekkel a nehézségekkel, az utóbbi időkben egyes események arra utalnak, hogy Magyarországon a roma- és zsidóellenes gyűlöletbeszéd újra erősödőben van;

CH.mivel az adózás és a nyugdíjrendszer területére vonatkozó, visszamenőleges hatályú jogszabályok végrehajtása jelentős mértékben növelte a szociális bizonytalanságot és a szegénységet, ami nemcsak bizonytalanságot vált ki a lakosság körében, hanem a magántulajdon megsértésének is minősül, és aláássa az alapvető polgári szabadságjogokat;

A vallás- és lelkiismereti szabadság, valamint az egyházak elismerése

CI. mivel a gondolat-, a lelkiismeret- és a vallásszabadságról szóló, az EJEE 9. cikkében és az Alapjogi Charta 10. cikkében rögzített rendelkezések a demokratikus társadalmak egyik alapját képezik, és mivel az állam feladata e téren a különböző vallások, hitek és világnézetek szabad gyakorlásához való jog semleges és pártatlan módon történő biztosítása;

CJ. mivel az egyházak jogállásáról szóló törvény új jogi keretet hozott létre a vallási szervezetek és egyházak magyarországi szabályozására, amely egy sor követelményt határoz meg az egyházak elismerése vonatkozásában, és kimondja, hogy az elismeréshez az Országgyűlés kétharmados többséggel elfogadott előzetes jóváhagyása szükséges;

CK.mivel a Velencei Bizottság szerint¹ a vallásszabadság korlátozásának minősül az egyházak jogállásáról szóló törvényben foglalt azon kötelezettség, amelynek értelmében egyház alapításához előbb az Országgyűlés elismerését kell megszerezni;

CL.mivel az egyházak jogállásáról szóló törvény visszaható hatályú rendelkezéseinek hatálybalépésével több mint 300 bejegyzett egyház veszítette el egyházi jogállását;

CM.mivel több vallási közösség és az alapvető jogok magyar biztosa (az ombudsman) kérésére az Alkotmánybíróság vizsgálta az egyházak jogállásáról szóló törvény rendelkezéseinek alkotmányosságát, és 6/2013. számú, 2013. február 26-i határozatában kimondta egyes rendelkezések Alaptörvénybe ütközését, és ezeket visszaható hatállyal megsemmisítette;

CN.mivel az Alkotmánybíróság e határozatában, ha nem is kérdőjelezte meg az Országgyűlés azon jogát, hogy meghatározza az egyházként történő elismerés anyagi jogi feltételeit, arra az álláspontra helyezkedett, hogy az egyházi jogállás elismeréséről történő parlamenti szavazás magában hordja a politikailag elfogult döntéshozatal lehetőségét, és mivel az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy a törvény nem ír elő kötelezettséget az egyházi jogállás elismerésének elutasításáról szóló döntések részletes indokolására vonatkozóan, hogy a törvény nem ír elő határidőt az országgyűlési eljárások lebonyolítására, és hogy a törvény nem biztosít tényleges jogorvoslati lehetőséget az

¹ A Velencei Bizottság 664/2012. számú, 2012. március 19-i véleménye a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvényről (CDL-AD(2012)004).

elutasító határozat vagy a határozathozatal elmaradása esetén;

CO.mivel az Alaptörvény negyedik módosítása – amelyet az Alkotmánybíróság döntése után két héttel fogadtak el – módosította az Alaptörvény VII. cikkét, alkotmányos szintre emelve az Országgyűlésnek a vallási tevékenységet végző szervezetek egyházként történő elismerésére vonatkozó sarkalatos törvények elfogadására irányuló hatáskörét, felülbírálvá ezzel az Alkotmánybíróság határozatát;

II. – ÉRTÉKELÉS

Magyarország Alaptörvénye és annak végrehajtása

1. emlékeztet rá, hogy a jogszerűség tiszteletben tartása, amely alkotmányozás esetén is magában foglalja az átlátható, elszámoltatható és demokratikus törvényalkotási folyamatot, valamint a szabad választásokon és az ellenzék jogainak tiszteletben tartásán alapuló, erős képviselői demokrácia iránti tisztelet a demokrácia és a jogállamiság fogalmának kulcselemei, az EUSZ 2. cikkében („Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közősek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.”) és az Európai Unióról szóló szerződés és az Alapjogi Charta preambulumaiban rögzítettek szerint; sajnálattal állapítja meg, hogy a múltban az uniós intézmények az alapvető európai értékek védelme tekintetében nem mindig tudtak megfelelni saját elvárásaiknak; ennél fogva hangsúlyozza különös felelősségét azt illetően, hogy uniós szinten és a tagállamokban is kiálljon az EUSZ 2. cikke szerinti alapvető európai jogok tiszteletben tartása mellett;
2. határozottan megismétli, hogy miközben egy új alaptörvény kidolgozása és elfogadása tagállami hatáskörbe tartozik, a tagállamok és az EU közös felelőssége annak biztosítása, hogy az alkotmányozási folyamat és az alaptörvények tartalma összhangban álljon a tagállam által az Európai Unióhoz való csatlakozásról szóló szerződésben vállalt kötelezettségekkel, azaz az Unió közös értékeivel, az Alapjogi Chartával és az EJEE-vel;
3. sajnálatosnak tartja, hogy Magyarország Alaptörvényének kidolgozása és elfogadása nem átlátható, nyitott, befogadó és végső soron konszenzusra épülő folyamat keretében történt, ahogyan ez egy modern, demokratikus alkotmányozási folyamattól elvárható lenne, és ez magának az Alaptörvénynek a legitimitását is gyengíti;
4. tudomásul veszi az Alkotmánybíróság fent említett, 2012. december 28-i határozatát, amely kimondja, hogy a Magyar Országgyűlés túllépte jogalkotási hatáskörét, amikor elfogadta az Alaptörvény állandó és általános szabályozást tartalmazó átmeneti rendelkezéseit, megállapítva többek között, hogy „az Alkotmánybíróság döntését követően az alkotmányozó feladata és felelőssége a részleges megsemmisítés utáni helyzet tisztázása. Az Országgyűlés köteles egyértelmű és világos jogi helyzetet teremteni.”, valamint előírva azt is, hogy ez nem jelentheti a megsemmisített rendelkezések Alaptörvénybe történő automatikus, megfontolás nélkül beillesztését, mivel „Az Országgyűlésnek felül kell vizsgálnia a megsemmisített nem átmeneti rendelkezések szabályozási tárgyait, dönteni kell arról, hogy ezek közül melyek újraszabályozására van

szükség és milyen jogforrási szinten. Arról, hogy az újraszabályozandó rendelkezések közül mely rendelkezéseket kell az Alaptörvényben elhelyezni és melyeket kell törvényi szinten újraszabályozni, szintén az Országgyűlésnek kell határoznia”;

5. határozottan bírálja az Alaptörvény negyedik módosításának rendelkezéseit, amelyek aláássák az Alaptörvény felsőbbségét azáltal, hogy több olyan szabályt foglalnak újra bele annak szövegébe, melyeket az Alkotmánybíróság korábban alkotmányellenesnek – eljárási vagy tartalmi okokból az Alaptörvénybe ütközőnek – nyilvánított;
6. emlékeztet rá, hogy az Alkotmánybíróság a fent említett, 2012. december 28-i határozatában egyértelműen nyilatkozik az alkotmányosság kritériumairól, kijelentve, hogy az „alkotmányok tartalmi és eljárási mércéi és követelményei demokratikus jogállamban állandóak. A tartalmi és eljárási alkotmányos követelmények nem lehetnek alacsonyabbak az Alaptörvény időszakában, mint az Alkotmány(törvény) időszakában voltak. Az alkotmányos jogállam követelményei továbbra is és folyamatosan érvényesülő követelmények a jelenben és programok a jövőre nézve. Az alkotmányos jogállam konstans értékek, elvek és garanciák rendszere”; úgy véli, hogy ez az egyértelmű és méltóságteljes kijelentés az Európai Unióra és annak valamennyi tagállamára nézve egyaránt alkalmazandó;
7. emlékeztet rá, hogy az Unió demokráciára és jogállamiságra vonatkozó közös értékei szabad választásokon és az ellenzék jogainak tiszteletben tartásán alapuló, erős képviselői demokrácia rendszerét igénylik, és hogy az EJEE-hez fűzött 1. sz. jegyzőkönyv 3. cikke szerint a választásoknak garantálniuk kell „a nép véleményének kifejezését a törvényhozó testület megválasztását illetően”;
8. úgy véli, hogy – bár más tagállamokban is elterjedt a kétharmados többséget igénylő törvények alkalmazása, ami 1989 óta a magyar alkotmányos és jogrendnek is részét képezi – a sarkalatos törvények kiterjedt, rendkívül konkrét és részletes szabályok előírása céljából történő alkalmazása aláássza a demokrácia és a jogállamiság elveit, mivel lehetővé tette a jelenlegi – minősített többség támogatását élvező – kormány számára, hogy politikai irányvonalakat vessen kőbe, ami meg fogja nehezíteni az Országgyűlésben mindössze egyszerű többséggel rendelkező mindenkori jövőbeli kormányok számára, hogy reagáljanak a társadalmi változásokra, ezáltal potenciálisan csökkentve az új választások jelentőségét; úgy véli, hogy a sarkalatos törvények ily módon történő alkalmazását újra kell értékelni annak biztosítása érdekében, hogy a jövőbeli kormányok és parlamenti többségű erők érdemleges és átfogó módon végezhesék jogalkotási munkájukat;
9. úgy véli, hogy az egyéni képviselői indítvány alkalmazása az Alaptörvény (sarkalatos törvények révén történő) végrehajtására nem tekinthető átlátható, számonkérhető és demokratikus jogalkotási eljárásnak, mivel nem tartalmaz az érdemleges társadalmi vitát és konzultációt biztosító garanciákat, és hogy az ilyen indítványok ellentétesek lehetnek magával az Alaptörvénnyel is, amely a kormány (és nem az egyéni képviselők) kötelezettségévé teszi, hogy az Alaptörvény végrehajtásához szükséges törvényjavaslatokat az Országgyűlés elé terjessze;
10. tudomásul veszi a Velencei Bizottság CDL-AD(2011)016. számú véleményét, amely szerint a Velencei Bizottság „különösen üdvözli azt a tényt, hogy az új Alaptörvény a

demokrácia, a jogállamiság, valamint az alapvető jogok védelmének elvein alapuló alkotmányos rendet hoz létre”; továbbá tudomásul veszi a Velencei Bizottság CDL-AD(2012)001. számú véleményét, amely szerint a jelentős mennyiségű jogszabály rövid idő alatt történő elfogadásával magyarázható, hogy néhány új rendelkezés nem felel meg az európai normáknak; ezenfelül tudomásul veszi a Velencei Bizottságnak a magyar Alaptörvény negyedik módosításáról szóló, CDL-AD(2013)012. számú véleményét, amely kimondja, hogy „a negyedik módosítás hiányosságokat teremt Magyarország alkotmányos rendszerében vagy állandósítja azokat”;

11. üdvözli, hogy Magyarország Alaptörvénye megismétli és megerősíti az Európai Unió Alapjogi Chartájának cikkeit, valamint hogy Magyarország az EU negyedik országaként a magyar jelnyelvet (HSL) a H. cikkben teljes értékű nyelvnek ismeri el és a magyar kultúra részeként védelmezi;
12. üdvözli, hogy Magyarország Alaptörvényének XV. cikke kifejezetten tiltja a faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtételt, valamint kimondja, hogy Magyarország különleges intézkedéseket fogad el a gyermekek, a nők, az időskorúak és a fogyatékosággal élők védelme érdekében, összhangban az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20–26. cikkével;

A fékek és ellensúlyok demokratikus rendszere

13. emlékeztet arra, hogy a demokrácia és a jogállamiság megköveteli a hatáskörök független intézmények közötti megosztását a fékek és ellensúlyok megfelelően működő rendszere és a jogszabályok hatékony alkotmányos normakontrollja alapján;
14. emlékeztet arra, hogy az alkotmányos többség az alkotmánybírák számát 11-ről 15-re emelte, és eltörölte azt a kötelezettséget, hogy az alkotmánybírák választása tekintetében meg kell állapodni az ellenzékkel; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ezen intézkedések következményeképpen a jelenleg hivatalban lévő 15 alkotmánybíró közül 8-at (egy kivétellel) kizárólag a kétharmados többség választott meg, közöttük a testület két új tagját is, akiket az országgyűlési képviselői székéből közvetlenül jelöltek az alkotmánybírói tisztségre;
15. üdvözli annak bevezetését, hogy két új típusú alkotmányos panasszal lehet az Alkotmánybírósághoz fordulni, és megérti, hogy a jogállamiságra alapozott demokratikus rendszer megfelelő működéséhez nincs feltétlenül szükség alkotmánybíróságra; emlékeztet ugyanakkor a Velencei Bizottság CDL-AD(2011)016. számú véleményére, amely megjegyzi, hogy azokban az államokban, amelyek alkotmánybíróság létrehozása mellett döntöttek, e bíróság számára jogot kell biztosítani arra, hogy valamennyi törvény esetében megvizsgálja, összhangban áll-e az alkotmányban garantált emberi jogokkal; ezért úgy véli, hogy a központi költségvetésre és az adózásra vonatkozó törvényekkel kapcsolatos alkotmánybírói hatáskör korlátozása gyengíti az intézményi és eljárási garanciákat több alkotmányos jog védelme, valamint az Országgyűlés és a kormány költségvetési hatásköreinek ellenőrzése vonatkozásában;
16. emlékeztet arra, hogy amint azt az Alkotmánybíróság 45/2012. határozatában megállapította, „Az alkotmányos legalitásnak nemcsak eljárásjogi, formai, közjogi

érvényességi, de tartalmi követelményei is vannak [...]. Adott esetben az Alkotmánybíróság a demokratikus jogállam alkotmányos tartalmi követelményeinek, garanciáinak és értékeinek a töretlen érvényesülését, alkotmányba foglalását is vizsgálhatja”;

17. úgy véli, hogy az Alaptörvény politikai akaratot tükröző rendszeres módosításainak fényében az Alkotmánybíróság már nem a legfőbb szerve az Alaptörvény védelmének, különösen azóta, hogy a negyedik módosítás kifejezetten megtiltja az Alkotmánybíróságnak, hogy felülvizsgálja a más alkotmányos követelményekkel és elvekkel ellentétes Alaptörvény-módosításokat;
18. figyelembe véve a demokratikusan megválasztott Országgyűlés azon jogát, hogy az alapvető jogokkal összhangban, a politikai kisebbségeket tiszteletben tartva és demokratikus szempontból megfelelő és átlátható eljárás keretében törvényeket fogadjon el, továbbá a rendes bíróságok és az Alkotmánybíróság azon kötelezettségét, hogy megőrizze a törvények Alaptörvénnyel való összeegyeztethetőségét, hangsúlyozza a hatalommegosztás elvének és a fékek és ellensúlyok megfelelően működő rendszerének fontosságát; ezzel összefüggésben aggasztónak tartja az alkotmányos kérdésekben az Országgyűlés javára és az Alkotmánybíróság kárára történt hatáskör-eltolódást, amely súlyosan sérti a hatalommegosztás elvét és a fékek és ellensúlyok megfelelően működő rendszerét, amelyek a jogállamiság két fő szükségszerű elemét képezik; e tekintetben üdvözli a magyar Alkotmánybíróság elnöke, Paczolay Péter és a román alkotmánybíróság elnöke, Augustin Zegrean által 2013. május 16-án, Egerben kiadott közös nyilatkozatot, amely hangsúlyozza, hogy a kétharmados többséggel kormányzott országok alkotmánybíróságaira különös felelősség hárul;
19. hasonlóképpen rendkívül aggasztónak tartja a negyedik módosítás azon rendelkezését is, amely 20 év alkotmánybírósági ítélkezési gyakorlatának hatályvesztéséről rendelkezik, amely alapelvek és alkotmányos követelmények egész rendszerét foglalta magában, ideértve az uniós jog és az európai emberi jogi normák alkalmazását érintő esetleges ítélkezési gyakorlatot is; megjegyzi, hogy az Alkotmánybíróság az értelmezés forrásaként már támaszkodott is korábbi határozataira; mindazonáltal aggodalmának ad hangot amiatt, hogy adott esetben más bíróságok sem alapozhatják határozataikat az Alkotmánybíróság korábbi ítélkezési gyakorlatára;
20. aggodalmát fejezi ki a negyedik módosítás azon rendelkezésének uniós joggal való összeegyeztethetősége miatt is, amely lehetővé teszi a magyar kormány számára, hogy különadót vessen ki az Európai Bíróság fizetési kötelezettséget eredményező ítéleteinek végrehajtása érdekében, amennyiben az állami költségvetésben nem áll rendelkezésre elegendő forrás, és az államadósság meghaladja a bruttó hazai termék felét; megjegyzi, hogy a magyar kormány és az Európai Bizottság jelenleg párbeszédet folytat e kérdésről;
21. bírálja, hogy gyorsított ütemben történik fontos törvények elfogadása, mivel ez aláássa az ellenzéki pártok azon jogát, hogy ténylegesen részt vegyenek a jogalkotási folyamatban, ami korlátozza a többség és a kormány tevékenységének ellenőrzésére irányuló képességüket, és végső soron kedvezőtlenül befolyásolja a fékek és ellensúlyok rendszerét;
22. emlékeztet arra, hogy az adatvédelmi hatóságok függetlenségét az EUMSZ 16. cikke és az

EU Alapjogi Chartájának 8. cikke garantálja;

23. hangsúlyozza, hogy a hivatali idő alatt a tisztségből való elmozdítással szembeni védelem a nemzeti adatvédelmi hatóságok függetlenségére vonatkozó uniós jogi követelmény egyik alapvető eleme;
24. hangsúlyozza, hogy a Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított Magyarországgal szemben a korábbi adatvédelmi biztos megbízatása megszűntének vitatott jogszerűsége miatt, az intézmény megfelelő függetlensége tekintetében, és az ügy jelenleg az Európai Bíróság előtt van;
25. fájjalja, hogy a fent említett intézményi változások egyértelműen gyengítették a jogállamiság és a hatalommegosztás demokratikus elve által megkövetelt fékek és ellensúlyok rendszerét;

Az igazságszolgáltatás függetlensége

26. emlékeztet arra, hogy az igazságszolgáltatás függetlensége alapkövetelmény az Alapjogi Charta 47. cikke és az emberi jogok európai egyezményének 6. cikke, valamint a hatalommegosztásra vonatkozó, az EUSZ 2. cikkéből levezetett demokratikus elv szerint is;
27. emlékeztet arra, hogy az Alkotmánybíróság fent említett, 33/2012. határozatában az igazságszolgáltatás és a bírák függetlenségét Magyarország történeti alkotmányának vívmányaként jellemezte, amikor kijelentette, hogy a „bírói függetlenség elve, ennek elemeivel együtt, minden kétséget kizáróan vívmány. Az Alkotmánybíróság ezért megállapítja, hogy a bírói függetlenség és az ebből eredő elmozdíthatatlanság elve nemcsak az Alaptörvény tételes szabálya, hanem a történeti alkotmány vívmányai közé is tartozik. Így olyan értelmezési alapelv az Alaptörvény előírása alapján, amely mindenkire kötelező, és amelyet az Alaptörvény más szabályai lehetséges tartalmának feltárásakor alkalmazni kell”¹;
28. hangsúlyozza, hogy Európában az igazságszolgáltatás függetlenségének hatékony megőrzése a demokrácia alapját képezi, egyúttal előfeltétele a különböző tagállamok igazságszolgáltatási intézményei közötti kölcsönös bizalom megerősödésének, következésképpen pedig az igazságszolgáltatás közös területén folytatott, határokon átnyúló zökkenőmentes együttműködésnek is, az EUMSZ 81. cikkében (polgári ügyek) és 82. cikkében (büntetőügyek) rögzített kölcsönös elismerés elve alapján;
29. fájjalja, hogy a számos elfogadott intézkedés – valamint néhány folyamatban lévő reform – nem nyújt kielégítő biztosítékokat az igazságszolgáltatás és Magyarország Alkotmánybírósága függetlenségének alkotmányos garanciáira nézve;
30. úgy véli, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnökének a hivatali ideje lejárta előtti menesztése sérti a megbízatás stabilitására vonatkozó garanciát, amely az igazságszolgáltatás függetlenségének egyik kulcsfontosságú eleme;

¹ A határozat (80) pontja.

31. üdvözli az Alkotmánybíróság fent említett, 33/2012. határozatát, amely kimondja a bírák 62 éves korban való kötelező nyugdíjazásának alkotmányellenességét, valamint az EU Bíróságának fent említett, 2012. november 6-i határozatát, amely szerint a bírák nyugdíjkorhatárának radikális csökkentése Magyarországon életkoron alapuló, nem igazolható megkülönböztetésnek minősül, következésképpen sérti a 2000/78/EK tanácsi irányelvet;
32. üdvözli a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvénynek, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvénynek a Magyar Országgyűlés által 2012. július 2-án elfogadott módosításait, amelyek az Európai Parlament 2012. február 16-i állásfoglalásában és a Velencei Bizottság véleményében felvetett számos aggályos kérdést rendeztek;
33. ugyanakkor fájjalja, hogy nem hajtották végre a Velencei Bizottság valamennyi ajánlását, különösen ami az Országos Bírósági Hivatal elnökének az ügyek áthelyezésére irányuló személyes hatásköre korlátozására vonatkozó ajánlást illeti, mivel ez a hatáskör sértheti a tisztességes eljáráshoz és a törvényes bíróhoz való jogot; tudomásul veszi, hogy a magyar kormány kinyilvánította az ügyek áthelyezésére vonatkozó rendszer felülvizsgálatára irányuló szándékát; úgy véli, hogy a Velencei Bizottság e területre vonatkozó ajánlásainak eleget kellene tenni;
34. üdvözli az egyes igazságügyi jogviszonyokban alkalmazandó felső korhatárral kapcsolatos törvénymódosításokról szóló, 2013. évi XX. törvény elfogadását, amely egy 10 éves átmeneti időszak végétől kezdődően a bírák öregségi nyugdíjkorhatárát 65 évben állapítja meg, és rendelkezik a jogellenesen megszüntetett bírói szolgálati jogviszonyok helyreállításáról;
35. sajnálja azonban, hogy a 2013. évi XX. törvény az elnöklő bírák esetében csak akkor írja elő a korábbi vezetői tisztségbe való visszahelyezésüket, ha ezek az igazságügyi tisztségek még betöltetlenek, amiből az következik, hogy csupán néhány jogellenesen felmentett bíró esetében biztosított a felmentés előtti pozícióval teljesen azonos, ugyanazon feladatkört és felelősséget jelentő posztra történő visszahelyezés;
36. üdvözli a Bizottságnak a mind a 27 tagállamra kiterjedő, állandó igazságügyi eredménytábla létrehozására irányuló, Reding alelnök asszony által előterjesztett javaslatát, amely jól mutatja, hogy az igazságszolgáltatás függetlenségének megőrzése általános törekvés az EU-ban; hangsúlyozza, hogy e kérdésekkel kapcsolatban több tagállamban súlyos aggályok merülhetnek fel; kéri, hogy az igazságügyi eredménytáblát a korábbi kéréseknek megfelelően terjesszék ki a büntető igazságszolgáltatásra, az alapvető jogokra, a jogállamiságra és a demokráciára is;
37. elismeri a magyar jogászközösség professzionalizmusát és elszántságát, valamint a jogállamiság iránti elkötelezettségét, és emlékeztet arra, hogy az Alkotmánybíróságot a magyarországi demokratikus folyamat kezdete óta kiemelkedő alkotmányos testületként ismerik el szerte Európában és az egész világon;

A választási reform

38. emlékeztet arra, hogy a választókeretek határainak átrajzolása, az országgyűlési

képviselők választásáról szóló törvény és a választási eljárásról szóló törvény elfogadása jelentős mértékben módosítja a következő, 2014-ben esedékes választások jogi és intézményi keretét, ezért sajnálatának ad hangot amiatt, hogy e törvényeket a kormányzó pártok egyoldalúan, az ellenzékkel való széles körű konzultáció nélkül fogadták el;

39. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a Nemzeti Választási Bizottság tagjainak kinevezési eljárására vonatkozó jelenlegi rendelkezések a jelenlegi politikai környezetben nem garantálják megfelelően a kiegyensúlyozott képviseletet, sem pedig a bizottság függetlenségét;
40. üdvözli, hogy a magyar hatóságok felkérték a Velencei Bizottságot, hogy nyilvánítson véleményt az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2012. január 20-i törvényről; ugyanakkor úgy ítéli meg, hogy a gyökeresen megváltozott választási rendszer értékeléséhez átfogó elemzésre van szükség;
41. üdvözli, hogy a magyarországi választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény, különösen pedig annak 42. szakasza előírja, hogy a fogyatékossgal élő személyek igényelhetik Braille-írással készült értesítő és könnyített formában megírt tájékoztató anyag megküldését, a szavazás alkalmával pedig Braille-írással készült szavazósablon és akadálymentes szavazóhelyiség alkalmazását, különös tekintettel a kerekesszékekkel közlekedők igényeire; ezenkívül az említett törvény 50. szakasza alapján a fogyatékossgal élő szavazók kérhetik, hogy másikkal, akadálymentes szavazóhelyiséggel rendelkező szavazókörben vegyék nyilvántartásba őket, ahol leadhatják a választókerületükre vonatkozó szavazatukat, összhangban a 81. szakasz azon előírásával, hogy minden választókerületben legalább egy, teljes mértékben akadálymentes szavazóhelyiséget kell kialakítani;

Médiapluralizmus

42. elismeri a magyar hatóságok erőfeszítéseit, amelyek olyan jogszabályi változásokhoz vezettek, amelyek a médiaszabályozás területén felismert több hiányosság orvoslását, e szabályozás javítását és az uniós és Európa tanácsi normákhoz történő hozzáigazítását célozták;
43. üdvözli a nemzetközi szereplőkkel folytatott folyamatos és építő párbeszédet, és hangsúlyozza, hogy az Európa Tanács és a magyar kormány közötti együttműködés látható eredményeket hozott, ami a 2013. évi XXXIII. törvényben is tükröződik, amely rendezett néhány, a médiaszabályozás jogi értékeléseiben korábban felvetett aggályos kérdést, különös tekintettel a Médiahatóság és a Médiatanács elnökeinek kinevezésére és megválasztásuk eljárási aspektusaira; ugyanakkor emlékeztet arra, hogy a Médiahatóság függetlenségével kapcsolatban továbbra is vannak aggályok;
44. aggodalmának ad hangot az Alaptörvény negyedik módosításában foglalt azon rendelkezés hatásai miatt, amely betiltja a kereskedelmi médiában a politikai hirdetéseket, mivel ez – bár a rendelkezés kinyilvánított célja a politikai kampányköltségek mérséklése és a pártok számára egyenlő esélyek teremtése volt – egyúttal veszélyezteti a kiegyensúlyozott tájékoztatást is; tudomásul veszi, hogy a magyar kormány jelenleg tárgyalásokat folytat az Európai Bizottsággal a politikai hirdetések szabályozásának kérdéséről; tudomásul veszi, hogy más európai országokban is léteznek korlátozások;

tudomásul veszi a Velencei Bizottságnak a magyar Alaptörvény negyedik módosításáról szóló, CDL-AD(2013)012. számú véleményét, amely kimondja, hogy „a politikai hirdetések korlátozását az adott tagállam jogi hátterének fényében kell vizsgálni”, és hogy „a bárminemű politikai hirdetéseknek a – Magyarországon a közszolgálati médiánál szélesebb körben használt – kereskedelmi médiaszolgáltatóknál való elhelyezésére vonatkozó tilalom fontos lehetőségtől fosztja meg az ellenzéket a tekintetben, hogy nézeteiket hatékonyan nyilvánosságra hozzák, és ekképpen ellensúlyozzák a kormány médiajelenlét szintjén jellemző dominanciáját”;

45. újra felszólítja a magyar hatóságokat, hogy proaktív módon, rendszeresen készítsenek vagy készíttessenek értékelést a jogszabályok médiakörnyezetre gyakorolt hatásairól (például az újságírás minőségének romlása, az öncenzúra előfordulása, a szerkesztői szabadság szűkülése, az újságírók munkafeltételeinek és munkaviszonyuk stabilitásának romlása tekintetében);
46. fájjalja, hogy miközben a magántulajdonban lévő nagyobb műsorszóróknak saját hírszolgálatokkal kell rendelkezniük, az állami tulajdonú Magyar Távirati Iroda (MTI) a közszolgálati műsorszórók kizárólagos hírszolgáltatójaként történő létrehozása a gyakorlatban azt eredményezte, hogy az MTI piaci monopolhelyzetbe került, mivel az általa közreadott legtöbb hír díjmentesen hozzáférhető; emlékeztet az Európa Tanács azon ajánlására, miszerint meg kell szüntetni a közszolgálati műsorszóróknak a nemzeti hírügynökség igénybevételére irányuló kötelezettségét, mivel az a hírközlés sokszínűségének ésszerűtlen és tisztességtelen korlátozását jelenti;
47. megjegyzi, hogy a nemzeti versenyhatóságnak rendszeresen értékelnie kell a médiakörnyezetet és -piacokat, rámutatva a pluralizmust fenyegető esetleges veszélyekre;
48. hangsúlyozza, hogy a médiaorgánumok piacra jutásának műsorszórási engedélyezési eljárások útján történő szabályozására vonatkozó intézkedésekkel és az állami, nemzeti vagy katonai biztonság és a közrend, valamint az erkölcs védelmére vonatkozó szabályokkal nem szabad a médiára irányuló politikai vagy párthoz kötődő ellenőrzés és cenzúra gyakorlása érdekében visszaélni, és hangsúlyozza, hogy e tekintetben megfelelő egyensúlyt kell biztosítani;
49. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a közszolgálati műsorszórás egy rendkívüli mértékben központosított intézményrendszer ellenőrzése alatt működik, amely a tényleges operatív döntéseket nyilvános ellenőrzés nélkül hozza meg; hangsúlyozza, hogy az elfogult és homályos pályázatadási gyakorlatok és a széles közönséget elérő közszolgálati média által nyújtott egyoldalú tájékoztatás torzítja a médiapiacot; rámutat, hogy a Lisszaboni Szerződéshez csatolt, (a tagállamokban történő közcélú műsorszolgáltatás rendszeréről szóló) 29. jegyzőkönyvvel összhangban a közcélú műsorszórás a tagállamokban közvetlenül összefügg az egyes társadalmak demokratikus, szociális és kulturális szükségleteivel, valamint a médiapluralizmus megőrzésének szükségességével;
50. emlékeztet arra, hogy a tartalomszabályozásnak egyértelműnek kell lennie, lehetővé téve a polgárok és a médiatársaságok számára, hogy előre lássák, mely esetekben fogják megsérteni a jogszabályokat, és e jogsértések miatt milyen jogi következményekre számíthatnak; aggodalommal állapítja meg, hogy e részletes tartalomszabályozás ellenére a közelmúltbeli nyilvános romaellenes megnyilatkozásokat a magyar Médiahatóság nem

szankcionálta, és felszólít a jogszabályok kiegyensúlyozott alkalmazására;

A kisebbségekhez tartozó személyek jogai

51. megjegyzi, hogy a Magyar Országgyűlés büntetőjogi és a polgári jogi jogszabályokat fogadott el a rasszista gyűlöletkeltés és a gyűlöletbeszéd leküzdése érdekében; úgy véli, hogy az elfogadott jogalkotási intézkedések fontos kiindulópontot jelentenek az intoleranciától és megkülönböztetéstől mentes társadalom létrehozására irányuló cél eléréséhez Európában, mivel konkrét intézkedések csak szilárd jogszabályi alapon hozhatók; ugyanakkor rámutat, hogy a jogszabályokat ténylegesen végre is kell hajtani;
52. hangsúlyozza, hogy a tagállamok hatóságainak tevéleges kötelezettsége, hogy lépéseket tegyenek a kisebbségi jogok megsértésének elkerülésére, ilyen jogsértések bekövetkezte esetén nem maradhatnak semlegesek, és meg kell hozniuk a szükséges jogi, oktatási és politikai intézkedéseket; megjegyzi, hogy a Büntető Törvénykönyvet 2011-ben módosították a szélsőséges csoportok roma közösségek megfélemlítésére irányuló fellépéseinek megakadályozása céljából, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetve a valamely nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösség tagjában félelmet keltő, „kihívóan társadalomellenes magatartást”; elismeri a magyar kormány szerepét a nemzeti romastratégiák európai keretének beindításában a 2011. évi európai uniós elnöksége alatt;
53. aggodalommal állapítja meg, hogy többször is sor került a jogrendszer megváltoztatására, aminek eredményeként korlátozták a leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű (LMBT) személyek jogait, például arra törekedve, hogy az Alaptörvényben az azonos nemű párokat és a különböző egyéb családformákat kizárják a „család” fogalmából; hangsúlyozza, hogy ez ellentmond az Emberi Jogok Európai Bírósága közelmúltbeli ítélezési gyakorlatának, és táplálja az LMBT-személyekkel szembeni intolerancia légkörét;
54. üdvözli, hogy a negyedik módosítás nyomán olyan rendelkezések kerültek bele Magyarország Alaptörvényébe, amelyek kimondják, hogy „Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa”, valamint hogy „Az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtését az állam és a helyi önkormányzatok azzal is segítik, hogy törekszenek valamennyi hajlék nélkül élő személy számára szállást biztosítani”; ugyanakkor aggodalmának ad hangot amiatt, hogy „törvény vagy helyi önkormányzat rendelete a közrend, a közbiztonság, a közegészség és a kulturális értékek védelme érdekében, a közterület meghatározott részére vonatkozóan jogellenessé minősítheti az életvitelszerűen megvalósuló közterületi tartózkodást”, ami azt eredményezheti, hogy a hajléktalanságot büntetőjogi úton kezelik; emlékeztet arra, hogy a Magyar Alkotmánybíróság korábbi ítélete értelmében a szabálysértési törvény hasonló rendelkezései alkotmányellenesek, mivel sértik az emberi méltóságot;

A vallás- és lelkiismereti szabadság, valamint az egyházak elismerése

55. aggodalommal állapítja meg, hogy az Alaptörvény negyedik módosításában foglalt változtatások az Országgyűlésre ruházzák azt a hatáskört, hogy sarkalatos törvények útján vallási tevékenységet végző egyes szervezeteket egyházként ismerjen el, anélkül, hogy előírná számára az elismerés elutasításának indokolására irányuló alkotmányos

kötelezettséget, ami hátrányosan befolyásolhatja az állam azon kötelezettségét, hogy a különböző vallásokkal és világnézetekkel szembeni viszonyában semlegességet és elfogulatlanságot tanúsítson;

Összegzés

56. ismételten leszögezi, hogy rendkívüli jelentőséget tulajdonít a tagállamok közötti egyenlőség elvének, és a tagállamokkal szembeni bánásmód tekintetében elutasítja a kettős mércék alkalmazását; hangsúlyozza, hogy a hasonló helyzeteket, jogi kereteket és rendelkezéseket ugyanolyan módon kell kezelni; úgy véli, hogy a törvények módosításának és elfogadásának pusztá ténye nem minősíthető összeegyeztethetetlennek a Szerződésekben foglalt értékekkel; felhívja a Bizottságot, hogy tárja fel az uniós joggal való összeegyeztethetlenség eseteit, az Európai Bíróságot pedig, hogy ezen eseteket bírálja el;
57. a fentebb kifejtett okokból arra a következtetésre jut, hogy az alkotmányos és jogszabályi keretek nagyon rövid időn belüli ismételt módosításainak rendszerszintű és általános trendje, valamint e módosítások tartalma összeegyeztethetetlen az EUSZ 2. cikkében, az EUSZ 3. cikkének (1) bekezdésében és az EUSZ 6. cikkében említett értékekkel, valamint eltér az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében meghatározott elvektől; véleménye szerint e trend – hacsak azon időben és megfelelő módon nem változtatnak – az EUSZ 2. cikkében említett értékek súlyos megsértésének kockázatát eredményezi;

III – AJÁNLÁSOK

Preambulum

58. ismételten leszögezi, hogy ezen állásfoglalás nemcsak Magyarországról, hanem elválaszthatatlanul az Európai Unió egészéről is szól, valamint Európa demokratikus újjáépítéséről és fejlődéséről a 20. századi totalitárius diktatúrák bukását követően. Az európai családról szól, annak közös értékeiről és normáiról, befogadókészségéről és a párbeszédre való képességéről. Arról, hogy végre kell hajtani a Szerződéseket, amelyekhez minden tagállam önként csatlakozott. Arról a kölcsönös segítségről és kölcsönös bizalomról, amelyre az Uniónak, az Unió polgárainak és tagállamainak szükségük van ahhoz, hogy e Szerződések ne pusztán papírra vetett szavak legyenek, hanem egy ténylegesen egységes, igazságos és nyitott, az alapvető jogokat tiszteletben tartó Európa jogi alapját képezzék;
59. osztja azt az eszmét, hogy az Unió nem csupán „demokráciák uniója”, hanem egyúttal „a demokrácia uniója” is, amely az emberi jogok tiszteletben tartását és a jogállamiság elvét érvényre juttató, pluralista társadalmakra épül;
60. ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy gazdasági és társadalmi válságok idején erős a kísértés az alkotmányos elvek figyelmen kívül hagyására, ezért a gazdasági, költségvetési és szociális politikák és a társadalmi kohézió megerősítése során az alkotmányos intézmények hitelessége és szilárdsága kulcsfontosságú szerepet játszik;

Felhívás valamennyi tagállamhoz

61. felhívja a tagállamokat, hogy a Szerződésből fakadó kötelezettségeiknek haladéktalanul eleget téve tartsák tiszteletben, garantálják és mozdítsák elő az Unió közös értékeit, mert ez a demokrácia tiszteletben tartásának elengedhetetlen feltétele, és ekként az uniós polgárság lényegének érvényesüléséhez és a kölcsönös bizalom kultúrájának kiépítéséhez szükséges feltétel, ami lehetővé teszi a határokon átnyúló hatékony együttműködést, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tényleges megvalósulását;
62. úgy véli, hogy a Szerződésekben, az Alapjogi Chartában és – a valamennyi tagállam aláírt és az Európai Unió által is hamarosan ratifikált – emberi jogok európai egyezményében rögzített európai értékek védelme minden tagállam és az uniós intézmények erkölcsi és jogi kötelessége;
63. felhívja a nemzeti parlamenteket, hogy fokozzák az alapvető értékek tiszteletben tartásának ellenőrzésében betöltött szerepüket, és ha az EU határain belül ezen értékek sérülésének bármely kockázata fennállhat, leplezzék ezt le annak érdekében, hogy harmadik országokkal szemben fennmaradjon az Unió hitelessége, amely ugyanis azon múlik, hogy az Unió és tagállamai mennyire veszik komolyan az Unió alapjaiként általuk meghatározott értékeket;
64. elvárja minden tagállamtól, hogy – kiváltképp az Európai Unió Tanácsában –, megtegye a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy lojálisan hozzájáruljon az Unió közös értékeinek előmozdításához, és ezen értékek tiszteletben tartásának ellenőrzésekor működjön együtt a Parlamenttel és a Bizottsággal, különösen a (85) bekezdésben említett, „a 2. cikkel kapcsolatos háromoldalú párbeszéd” keretében;

Felhívás az Európai Tanácshoz

65. emlékezteti az Európai Tanácsot a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség keretében fennálló kötelezettségeire;
66. csalódottan állapítja meg, hogy az Európai Tanács az EU egyetlen politikai intézménye, amely továbbra is hallgat, miközben a Bizottság, a Parlament, valamint az Európa Tanács, az EBESZ, sőt még az Egyesült Államok kormányzata is hangot adott a Magyarországon kialakult helyzettel kapcsolatos aggodalmainak;
67. véleménye szerint az Európai Tanács nem maradhat tétlen olyan esetekben, amikor valamely tagállam alapvető jogokat sért meg vagy olyan változtatásokat hajt végre, amelyek kedvezőtlen hatást gyakorolhatnak a jogállamiságra az adott tagállamban és ennél fogva az Európai Unió egészében is, különösen, ha ez a jogrendszerbe vetett kölcsönös bizalmat és az igazságügyi együttműködést veszélyeztetheti, mivel ez az Unióra nézve jár kedvezőtlen hatással;
68. felhívja az Európai Tanács elnökét, hogy tájékoztassa a Parlamentet arról, miként ítéli meg ezt a helyzetet;

Ajánlások a Bizottságnak

69. felhívja a Bizottságot, hogy a Szerződések őreként és mint az uniós jog

végrehajtásáról az Európai Unió Bíróságának felülvizsgálata mellett gondoskodó intézmény:

- tájékoztassa a Parlamentet arról, hogy miként értékeli az Alaptörvény negyedik módosítását, valamint hogy az milyen hatást gyakorol az EU-n belüli együttműködésre;
- biztosítsa eltökélten az EUSZ 2. cikkében foglalt közös alapvető értékek és jogok maradéktalan tiszteletben tartását, mivel azok megsértése az Unió alapjait aknázza alá és a tagállamok közötti kölcsönös bizalmat sodorja veszélybe;
- indítson objektív vizsgálatot és kezdeményezzen kötelezettségszegési eljárást minden olyan esetben, amikor valamely tagállam nem tesz eleget a Szerződésekben foglalt kötelezettségének, különösen pedig megsérti az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített jogokat;
- a tagállamokkal szembeni bánásmód tekintetében kerülje a kettős mércék alkalmazását, biztosítva, hogy hasonló helyzetekben valamennyi tagállammal szemben hasonló módon, azaz a tagállamok Szerződések előtti egyenlőségének elvét teljes mértékben tiszteletben tartva járjon el;
- figyelmét ne csupán az uniós jogszabályok megsértésének egyedi, és így az EUMSZ 258. cikke alkalmazásával orvosolandó eseteire összpontosítsa, hanem adjon megfelelő választ arra, ha valamely tagállam alkotmányos rendjét és jogrendszerét, valamint alkotmányos és joggyakorlatát rendszerszerűen alakítják át, miközben a halmozott és visszatérő szabálysértések sajnálatos módon a jogi bizonytalanság állapotához vezetnek, ami már nem felel meg az EUSZ 2. cikkében foglalt rendelkezéseknek;
- fogadjon el átfogóbb megközelítést annak érdekében, hogy az alapvető jogok súlyos megsértésének egy adott tagállamban jelentkező bármely potenciális veszélyével már korai szakaszban foglalkozzon, és azonnal kezdjen strukturált politikai párbeszédet az érintett tagállammal és a többi uniós intézménnyel; ezt a strukturált politikai párbeszédet a Bizottság legmagasabb politikai szintjén kell összehangolni, és annak egyértelmű hatással kell lennie a Bizottság és az érintett tagállam között különböző uniós területeken folytatott tárgyalások teljes skálájára;
- amint megállapításra került az EUSZ 2. cikke megsértésének veszélye, készítsen ütemtervet „Az EUSZ 2. cikke – Riasztási menetrend” címmel, és ezt kezelje rendkívül kiemelten és sürgősséggel, egyeztesse a legmagasabb politikai szinten, és teljes mértékben vegye figyelembe a különböző uniós ágazati politikákban mindaddig, amíg vissza nem áll az EUSZ 2. cikkének maradéktalan tiszteletben tartása, és megsértésének minden veszélye el nem hárul, amint azt a négy tagállam külügyminisztere által a Bizottság elnökéhez intézett levél is javasolja, felhívva a figyelmét arra, hogy új, hatékonyabb módszert kell kidolgozni az alapvető értékek megóvására a jogállamiság tisztelete kultúrájának erőteljesebb előmozdítása érdekében, amely levelet az alapvető jogokról és a jogállamiságról, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazásáról szóló 2012. évi bizottsági jelentésről szóló 2013. június 6–7-i tanácsi következtetésekben is figyelembe vettek;

- tartson technikai szintű üléseket az érintett tagállam szerveivel, de az EUSZ 2. cikkével kapcsolatos tárgyalásokon kívül semmilyen más politikai területen ne zárjon le egyetlen tárgyalást sem mindaddig, amíg az EUSZ 2. cikkének maradéktalan tiszteletben tartása nem biztosított;
- alkalmazzon horizontális megközelítést, és a jogállamiság minden területen, többek között a gazdasági ágazatban és a társadalmi életben történő tiszteletben tartásának biztosítása érdekében vonja be a Bizottság valamennyi érintett szervezeti egységét;
- hajtsa végre és szükség esetén tegye naprakésszé az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkéről szóló 2003-as közleményét (COM(2003)0606), és készítsen részletes javaslatot egy gyors és független ellenőrzési mechanizmus és egy korai figyelmeztető rendszer létrehozására;
- rendszeresen vizsgálja meg az európai igazságszolgáltatási térség megfelelő működését, és ha valamely tagállamban veszélybe kerül az igazságszolgáltatás függetlensége, hozzon intézkedéseket a nemzeti igazságügyi intézmények közötti kölcsönös bizalom gyengülésének elkerülése érdekében, e bizalomvesztés ugyanis elkerülhetetlenül akadályokat gördítene a kölcsönös elismerésre és a határokon átnyúló együttműködésre vonatkozó uniós eszközök megfelelő alkalmazása elé;
- biztosítsa, hogy a médiapluralizmus és a tájékoztatáshoz való egyenlő hozzáférés tekintetében a tagállamok garantálják az Alapjogi Charta megfelelő végrehajtását;
- ellenőrizze a média finanszírozására, valamint az állami hirdetések és szponzorálás forrásainak elosztására alkalmazandó átlátható és tisztességes eljárásokat biztosító jogszabályok hatékony végrehajtását, garantálva, hogy e juttatások ne zavarják a tájékoztatás és a véleménynyilvánítás szabadságát, a pluralizmust, illetve a média önálló szerkesztői irányvonalait;
- tegyen megfelelő, kellő időben fogantatosított, arányos és fokozatos intézkedéseket, ha az EU-ban és a tagállamokban aggályok merülnek fel a véleménynyilvánítás és a tájékoztatás szabadságát, illetve a mediaszabadságot és -pluralizmust illetően, részletes és alapos elemzésnek vetve alá a kialakult helyzetet és a megoldandó problémákat, és a legjobb megoldási módszereket alkalmazva;
- foglalkozzon ezekkel a kérdésekkel az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv végrehajtása keretében azzal a céllal, hogy javítsa az együttműködést a tagállamok szabályozó szervei és a Bizottság között, a lehető legrövidebb időn belül előterjesztve az említett irányelv – különösen annak 29. és 30. cikke – felülvizsgálatát és módosítását;
- folytassa a magyar kormánnyal jelenleg zajló párbeszédet, amelynek célja annak tisztázása, hogy összhangban áll-e az uniós joggal az Alaptörvény negyedik módosítása szerinti azon új rendelkezés, amelynek értelmében a magyar kormány különadót vethet ki az EU Bírósága által hozott döntések végrehajtása érdekében, amennyiben azokból olyan fizetési kötelezettség fakad, amelynek teljesítésére a központi költségvetésben rendelkezésre álló összeg nem elegendő, és amennyiben az államadósság meghaladja a bruttó hazai termék felét; továbbá javasoljon megfelelő

intézkedéseket az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés megszakadásából fakadó esetleges következmények megelőzésére;

70. emlékezteti a Bizottságot arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája, valamint az Uniónak az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez a közeljövőben történő csatlakozása új szerkezetet honosít meg az Európai Unió jogában, az emberi jogokat minden korábbi időszakhoz képest a legerőteljesebben az Unió felépítésének középpontjába helyezve, miáltal a Bizottságnak mint a Szerződések őrének megnő a felelőssége e téren;

Ajánlások a magyar hatóságok számára

71. nyomatékosan felhívja a magyar hatóságokat, hogy mielőbb hajtsák végre mindazon intézkedéseket, amelyeket az Európai Bizottság mint a Szerződések őre az uniós joggal és a Magyar Alkotmánybíróság határozataival való teljes összhang elérése érdekében szükségesnek ítél, továbbá a lehető leghamarabb tegyenek eleget az alábbi – a Velencei Bizottság, az Európa Tanács és a jogállamiság és az alapvető jogok védelmével foglalkozó egyéb nemzetközi szervek ajánlásaival összhangban álló – ajánlásoknak annak érdekében, hogy maradéktalanul tiszteletben tartsák a jogállamiságot és annak az alkotmányos rendre, a fékek és ellensúlyok rendszerére, valamint az igazságszolgáltatás függetlenségére, továbbá az alapvető jogok – többek között a véleménynyilvánítás szabadsága, a sajtószabadság, a vallásszabadság, a kisebbségek védelme, a hátrányos megkülönböztetés elleni fellépés, valamint a tulajdonhoz való jog – érvényesülésének szilárd biztosítékaira vonatkozó fő követelményeit;

Az Alaptörvény tekintetében:

- maradéktalanul állítsák vissza az Alaptörvény elsőbbségét, törölve belőle azokat a rendelkezéseket, amelyeket az Alkotmánybíróság a korábbiakban alkotmányellenesnek nyilvánított;
- mérsékeljék a sarkalatos törvények visszatérő alkalmazását, hagyva a rendes, egyszerű többséget igénylő jogalkotás számára az olyan politikai területeket, mint a család- és szociálpolitika, a költségvetési és az adóügyek;
- hajtsák végre a Velencei Bizottság ajánlásait, és különösen a jövőbeni érdemleges választások biztosítása céljából vizsgálják felül a minősített többséget igénylő politikai területek listáját;
- biztosítsanak az ellenzéki erőket is tiszteletben tartó, élő parlamentáris rendszert, ésszerű időt biztosítva arra, hogy érdemleges vita alakuljon ki a többség és az ellenzék között, és hogy a széles körű nyilvánosság is részt vehessen a jogalkotási eljárásban;
- biztosítsa valamennyi parlamenti párt számára az alkotmányozási folyamatban való lehető legszélesebb körű részvételt annak ellenére, hogy a szükséges minősített többséggel a kormánykoalíció egyedül is rendelkezik;

A fékek és ellensúlyok tekintetében:

- maradéktalanul állítsák vissza az Alkotmánybíróságnak – mint az alkotmányvédelem legfőbb szervének – előjogait és ezáltal az Alaptörvény elsőbbségét, törölve annak szövegéből egyrészt az Alkotmánybíróságnak a bármely Alaptörvény-módosítás alkotmányosságának felülvizsgálatával kapcsolatos hatáskörét korlátozó, másrészt két évtized alkotmánybírósági ítélezési gyakorlatát hatályon kívül helyező rendelkezéseket; állítsák vissza az Alkotmánybíróság kivétel nélkül valamennyi jogszabály felülvizsgálatához való jogát, ellensúlyozva a parlamenti és végrehajtó intézkedéseket és biztosítva a mindenre kiterjedő bírósági felülvizsgálatot; e bírósági és alkotmányossági felülvizsgálatra a nemzeti alkotmány történeti sajátosságaitól függően a különböző tagállamokban eltérő módon kerülhet sor, de ha az alkotmánybíróság már létrejött – mint Magyarországon is, ahol az Alkotmánybíróság a kommunista rendszer bukása után gyorsan hírnevet szerzett magának az európai legfelsőbb bíróságok között –, azzal szemben nem szabad olyan intézkedéseket alkalmazni, amelyek célja hatásköreinek csökkentése és ezáltal a jogállamiság aláásása;
- állítsák vissza annak lehetőségét, hogy a bírósági rendszer hivatkozhasson az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott ítélezési gyakorlatára, különösen az alapvető jogok terén¹;
- az ellenzék érdemi bevonása mellett törekedjenek konszenzusra az Alkotmánybíróság tagjainak megválasztásakor, és biztosítsák, hogy az alkotmánybírák mentesek legyenek a politikai befolyástól;
- állítsák vissza az Országgyűlést költségvetési téren megillető előjogokat, és ezáltal biztosítsák a költségvetési döntések teljes demokratikus legitimitását, megszüntetve a parlamenti hatásköröknek a Költségvetési Tanács – e nem parlamenti szerv – általi korlátozását;
- adjanak világos tájékoztatást arról, hogy az adatvédelmi hatóság intézményi függetlenségének biztosítása érdekében a magyar hatóságok miként kívánják orvosolni a vezető tisztviselők megbízatásának idő előtti megszüntetését;

Az igazságszolgáltatás függetlensége tekintetében:

- maradéktalanul garantálják az igazságszolgáltatás függetlenségét, az Alaptörvényben rögzítve a bírák elmozdíthatatlanságára és hivatali idejük biztosítására vonatkozó elveket, az igazságszolgáltatási irányító testületek felépítésére és tagjaira vonatkozó szabályokat, valamint az Alkotmánybíróság függetlenségére vonatkozó biztosítékokat;
- időben és megfelelően hajtsák végre az Európai Unió Bíróságának fent említett, 2012. november 6-i ítéletét és a magyar Alkotmánybíróság határozatait, lehetővé téve a hivatalukból felmentett bírák számára, hogy – amennyiben így kívánják – ismét elfoglalhassák korábbi hivatalukat, ideértve azon volt vezető beosztású bírákat is, akiknek eredeti vezetői helyeit időközben betöltötték;
- határozzanak meg objektív kiválasztási kritériumokat vagy bízzák meg az Országos

¹ Ld. az 5. számú munkadokumentumot.

Bírósági Hivatalt ilyen kritériumok meghatározásával annak biztosítása érdekében, hogy az ügyek áthelyezésére vonatkozó szabályok tiszteletben tartsák a tisztességes eljáráshoz és a törvényes bíróhoz való jogot;

- hajtsák végre a Velencei Bizottság CDL-AD(2012)001. számú véleményének elfogadását követően módosított, az igazságszolgáltatásra vonatkozó magyar sarkalatos törvényekről szóló CDL-AD(2012)020. számú véleményében rögzített többi ajánlást;

A választási reform tekintetében

- kérjék fel a Velencei Bizottságot és az EBESZ/ODIHR-t, hogy végezzék el a választási rendszer átfogó átalakításon átesett jogi és intézményi keretének közös elemző értékelését, és kérjék fel az ODIHR-t egy igényfelmérő küldöttség létrehozására, valamint egy rövid- és hosszú távú választási megfigyelés lefolytatására;
- biztosítsák a Nemzeti Választási Bizottságban a kiegyensúlyozott képviselést;

A média és a pluralizmus tekintetében:

- tegyenek eleget azon kötelezettségvállalásuknak, amely szerint további megbeszéléseket folytatnak a sajtószabadság hosszabb távú kilátásaival kapcsolatos szakértői szintű együttműködési tevékenységekről, az Európa Tanács 2012-es jogi vizsgálatának legfőbb többi ajánlását véve alapul;
- biztosítsák, hogy a demokratikus társadalom működésének e rendkívül fontos vonatkozását szabályozó rendelkezések minden későbbi felülvizsgálatába, valamint a végrehajtás folyamatába időben és szorosan bevonjanak minden érintett szereplőt, köztük a média szakmai képviselőit, valamint az ellenzék és a civil társadalom képviselőit is;
- tegyenek eleget az Emberi Jogok Európai Bíróságának az emberi jogok európai egyezményének 10. cikke szerinti ítélkezési gyakorlatából fakadó tevéleges kötelezettségüknek, és védelmezzék a véleménynyilvánítás szabadságát mint a működő demokrácia egyik előfeltételét;
- tartsák tiszteletben, garantálják, védjék meg és mozdítsák elő a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékoztatáshoz való alapvető jogot, valamint a sajtószabadságot és a médiapluralizmust, továbbá tartózkodjanak olyan mechanizmusok kialakításától vagy támogatásától, amelyek fenyegetést jelentenek a sajtószabadságra, illetve az újságírói és szerkesztői függetlenségre;
- biztosítsák, hogy objektív, kötelező erejű eljárások és mechanizmusok álljanak rendelkezésre a közszolgálati média, az igazgató- és médiatanácsok és a szabályozó testületek vezetőinek kiválasztására és kinevezésére, a függetlenség, az integritás, a szakmai tapasztalat és hozzáértés, a teljes politikai és társadalmi paletta képviselete, a jogbiztonság és a folyamatosság elveivel összhangban;

- nyújtsanak jogi biztosítékokat a források titkossága elvének teljes körű védelmére, és alkalmazzák szigorúan az Emberi Jogok Európai Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatát;
- gondoskodjanak arról, hogy az audiovizuális médiaágazat általi politikai tájékoztatásra vonatkozó jogszabályok igazságos hozzáférést garantáljanak a különböző politikai vetélytársak, vélemények és nézőpontok számára, különösen választások és népszavazások alkalmával, lehetővé téve a polgárok számára, hogy valamely meghatározó véleményformáló erő indokolatlan befolyásától mentesen alakíthassák ki véleményüket;

Az alapvető jogok, többek között a kisebbségekhez tartozó személyek jogainak tiszteletben tartása tekintetében:

- tegyék meg és folytassák a pozitív lépéseket és a hathatós intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy minden személy, köztük a kisebbségekhez tartozó személyek és a hajléktalanok alapvető jogait tiszteletben tartsák, és gondoskodjanak arról, hogy az elfogadott intézkedéseket valamennyi illetékes közhatalóság végrehajtsa; a „család” fogalma meghatározásának felülvizsgálata során vegyék figyelembe a család fogalmának szélesebb értelmezését mutató európai jogalkotási tendenciákat, valamint azt, hogy a család fogalmának korlátozása kedvezőtlen hatással jár azon személyek alapvető jogaira, akik az új, szigorúbb meghatározáson kívül rekednek;
- a hozzáállásukon változtatva teljesítsék végre a hajléktalan – és ennél fogva kiszolgáltatott – személyekkel szembeni kötelezettségeiket, amint ezt az emberi jogokra vonatkozó és Magyarország által is aláírt nemzetközi szerződések, például az emberi jogok európai egyezménye és az Európai Unió Alapjogi Chartája előírják, és ekképpen inkább mozdítsák elő az alapvető jogok érvényesülését, mint hogy azokat az Alaptörvényben foglalt, a hajléktalanság szabálysértésnek minősítését lehetővé tevő rendelkezésekkel megsértenék;
- felszólítja a magyar kormányt, hogy tegyen meg minden tőle telhetőt a szociális párbeszéd és az átfogó konzultáció mechanizmusának megerősítése, valamint az azzal összefüggő jogok biztosítása érdekében;
- felszólítja a magyar kormányt, hogy fokozza a romák integrációját célzó tevékenységeit, és hozzon megfelelő intézkedéseket a lakosság e csoportjának védelme érdekében; hangsúlyozza, hogy a roma lakosság elleni rasszista fenyegetéseket egyértelműen és határozottan el kell utasítani;

A vallás- és lelkiismereti szabadság, valamint az egyházak elismerése tekintetében:

- a vallási szervezetek egyházként történő elismerése tekintetében állapítsanak meg olyan világos, semleges és pártatlan követelményeket és intézményi eljárásokat, amelyek tiszteletben tartják az állam azon kötelezettségét, hogy semleges és pártatlan maradjon a különböző vallásokkal és felekezetekkel fenntartott kapcsolatok során, és bocsássonak rendelkezésre hatékony jogorvoslati eszközöket az elismerés megtagadásának vagy az Alkotmánybíróság fent említett, 6/2013. határozatában előírt alkotmányos előírásokkal összhangban álló döntés meghozatala elmulasztásának

esetére;

Ajánlások az uniós intézmények számára az EUSZ 2. cikkének hathatós érvényre juttatását célzó új mechanizmus létrehozásáról

72. megismétli, hogy sürgősen megoldást kell találni az úgynevezett „koppenhágai dilemmára”, ami abban áll, hogy az EU rendkívül szigorúan megköveteli ugyan a tagjelölt országoktól a közös értékek és normák tiszteletben tartását, a csatlakozásukat követően azonban már nem rendelkezik hatékony ellenőrzési eszközökkel és szankciókkal;
73. határozottan kéri, hogy a tagállamok közötti mércék alkalmazása nélkül rendszeresen értékeljék abból a szempontból, hogy továbbra is tiszteletben tartják-e az Unió alapvető értékeit, és megfelelnek-e a demokrácia és a jogállamiság követelményeinek, mindvégig szem előtt tartva, hogy ezen értékelésnek az alkotmányos és jogi normák közösen elfogadott európai értelmezésén kell alapulnia; határozottan kéri továbbá, hogy a tagállamokban felmerülő hasonló eseteket ugyanolyan szempontok szerint vizsgálják, hiszen ellenkező esetben sérülne a tagállamok Szerződések előtti egyenlőségének elve;
74. szorosabb együttműködésre szólít fel az Unió intézményei és más nemzetközi testületek között, különösen szorgalmazva az Európa Tanáccsal és a Velencei Bizottsággal folytatott együttműködést, és kéri e testületek szakértelmének felhasználását a demokratikus elvek, az emberi jogok és a jogállamiság érvényre juttatása terén;
75. elismeri és üdvözli az Európa Tanács – és különösen a főtitkár, a parlamenti közgyűlés, az emberi jogi biztos és a Velencei Bizottság – kezdeményezéseit, elemzéseit és ajánlásait;
76. felhívja az EU valamennyi intézményét, hogy közösen gondolják végig és vitassák meg – miként azt Németország, Hollandia, Dánia és Finnország külügyminiszterei a Bizottság elnökéhez intézett, fent említett levelükben kérték is –, miként lehetne az Uniót ellátni a szükséges eszközökkel ahhoz, hogy eleget tehessen a Szerződésből fakadó, a demokráciával, a jogállamisággal és az alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettségeinek, elkerülve egyúttal a tagállamok közötti kettős mérce alkalmazásával kapcsolatos minden kockázatot;
77. úgy véli, hogy a Szerződések jövőbeni felülvizsgálata során jobban különbséget kell tenni egy kezdeti szakasz között, amelynek célja annak felmérése, hogy fennáll-e az EUSZ 2. cikkében említett értékek súlyos megsértésének bármely veszélye, illetve egy hatékonyabb eljárás között egy későbbi szakaszban, amikor is intézkedéseket kellene tenni ezen értékek adott esetben fennálló súlyos és folyamatos megsértésének megszüntetése érdekében;
78. az EUSZ 7. cikkében előírt, jelenleg hatályos alkotmányos mechanizmusra tekintettel megismétli 2012. december 12-i, „Az alapvető jogok helyzetéről az Európai Unióban (2010–2011)” című állásfoglalásában tett felhívását, amelyben egy új mechanizmus létrehozását indítványozza annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi tagállam tiszteletben tartsa az EUSZ 2. cikkében rögzített közös értékeket, valamint a „koppenhágai kritériumok” folyamatos teljesítését; e mechanizmus egy „Koppenhágai Bizottságban” vagy egy magas szintű csoportban, egy „bölcsek csoportjában” vagy az EUMSZ 70. cikke szerinti értékelésben ölthetne testet, és az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége

megbízatásának reformján és megerősítésén, valamint a Bizottság, a Tanács, az Európai Parlament és a tagállamok közötti, a meghozandó intézkedésekről szóló megerősített párbeszéd keretein alapulhatna;

79. ismételten hangsúlyozza, hogy egy ilyen mechanizmus létrehozása egyúttal az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének adott megbízatás újragondolását is maga után vonhatná, kiterjesztve e megbízatást annak rendszeres ellenőrzésére, hogy a tagállamok tiszteletben tartják-e az EUSZ 2. cikkében rögzített értékeket; javasolja, hogy e „koppenhágai magas szintű csoport” és bármely ilyen mechanizmus a meglévő mechanizmusokon és struktúrákon alapuljon és azokkal együttműködve működjön; emlékeztet az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének szerepére, amely egybefoghatná az Európa Tanács különböző ellenőrző testületeinek igen értékes munkáját, valamint az Ügynökség saját információit és elemzéseit annak érdekében, hogy rendszeresen független és összehasonlító értékeléseket készítsen arról, hogy az uniós tagállamok tiszteletben tartják-e az EUSZ 2. cikkét;

80. javasolja, hogy e mechanizmus:

- a tagállamok ellenőrzésére szolgáló valamennyi európai uniós mechanizmushoz hasonlóan legyen független a politikai befolyástól, valamint legyen gyors és hatékony;
- teljes mértékben működjön együtt más, az alapvető jogok és a jogállamiság védelmével foglalkozó nemzetközi testületekkel;
- rendszeresen ellenőrizze az alapvető jogok, a demokrácia és a jogállamiság tiszteletben tartását minden tagállamban, maradéktalanul tiszteletben tartva eközben a nemzeti alkotmányos hagyományokat;
- ezen ellenőrzést valamennyi tagállamban ugyanolyan módon hajtsa végre annak elkerülése érdekében, hogy a tagállamok között kettős mércét alkalmazzanak;
- korai szakaszban figyelmeztesse az EU-t az EUSZ 2. cikkében rögzített értékek megsértésével kapcsolatos bármely veszélyre;
- tegyen közzé ajánlásokat az EU intézményei és a tagállamok számára arra vonatkozóan, miként tartsák tiszteletben az EUSZ 2. cikkében rögzített értékeket, illetve hogyan orvosolják azok bármely sérülését;

81. megbízza az Unió területén a polgári jogok, az emberi jogok és az alapvető jogok védelméért, valamint a közös elvek valamely tagállam általi súlyos megsértésével kapcsolatos veszély egyértelmű fennállásának megállapításáért felelős bizottságát, hogy jelentés formájában terjesszen részletes ajánlást az Elnökök Értekezlete és a plenáris ülés elé;

82. utasítja az állampolgári jogok, az emberi jogok és az alapjogok Unió területén belüli védelméért, illetve a közös alapelvek valamely tagállam általi súlyos megsértésével kapcsolatos egyértelmű veszély megállapításáért felelős illetékes bizottságát, valamint a tagállamok közös alapelveinek valamely tagállam általi súlyos és tartós megsértésének megállapításáért felelős bizottságát, hogy kísérjék figyelemmel a magyarországi helyzet

alakulását;

83. konferenciát szándékozik összehívni e kérdésben 2013 vége előtt, amelyen részt vennének a tagállamok, az európai intézmények, az Európa Tanács, a nemzeti alkotmánybíróságok és legfelsőbb bíróságok, az Európai Unió Bírósága és az Emberi Jogok Európai Bírósága képviselői;

IV - NYOMON KÖVETÉS

84. felhívja a magyar hatóságokat, hogy adjanak tájékoztatást a Parlament, a Bizottság, a Tanács elnöksége és az Európai Tanács elnöksége, valamint az Európa Tanács számára a (71) bekezdésben foglalt ajánlások végrehajtásáról;

85. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy jelöljenek ki egy-egy képviselőt, akik a Parlament előadójával és árnyékelőadóival közösen („a 2. cikkel kapcsolatos háromoldalú párbeszéd” keretében) értékelik a (71) bekezdésben foglalt ajánlások végrehajtása tekintetében a magyar hatóságok által adott tájékoztatást, továbbá nyomon követik az esetleges jövőbeni módosításokat, biztosítva azok összhangját a 2. cikkel;

86. kéri az Elnökök Értekezletét, hogy abban az esetben, ha úgy tűnik, hogy a magyar hatóságok által a fent említett ajánlásokra adott válaszok nem állnak összhangban az EUSZ 2. cikkében foglalt rendelkezésekkel, mérlegelje a Szerződés által – többek között a 7. cikk (1) bekezdésében – előírt mechanizmusok igénybevételének indokoltságát;

87. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást Magyarország Országgyűlésének, elnökének és kormányának, az Alkotmánybíróság elnökének és a Kúria elnökének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok és a tagjelölt országok kormányainak és parlamentjeinek, az Alapjogi Ügynökségnek, az Európa Tanácsnak és az EBESZ-nek.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	19.6.2013
A zárószavazás eredménye	+: 31 -: 19 0: 8
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Jan Philipp Albrecht, Roberta Angelilli, Edit Bauer, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Salvatore Caronna, Carlos Coelho, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Ioan Enciu, Frank Engel, Tanja Fajon, Hélène Flautre, Kinga Gál, Kinga Göncz, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Livia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Svetoslav Hristov Malinov, Véronique Mathieu Houillon, Anthea McIntyre, Roberta Metsola, Louis Michel, Antigoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Rui Tavares, Nils Torvalds, Kyriacos Triantaphyllides, Wim van de Camp, Axel Voss, Renate Weber, Josef Weidenholzer, Cecilia Wikström, Auke Zijlstra
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Anna Maria Corazza Bildt, Dimitrios Droutsas, Franziska Keller, Krisztina Morvai, Jan Mulder, Hubert Pirker, Jens Rohde, Raül Romeva i Rueda, Marie-Christine Vergiat
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok) (187. cikk (2) bekezdés)	Lajos Bokros, Ildikó Gáll-Pelcz, Csaba Sándor Tabajdi